

NGAY TAY

SÁM THỨ TƯ - THỨ
BẢY 23 DEC. 1939,
SỐ 193 - GIÁ 0\$12.
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ :
80, ĐƯỜNG QUAN-
THÁNH - GIẤY NÓI 874

Phòng Triển-lãm

(Xem tranh)

- Đẹp ! tuyệt đẹp ! tuyệt đẹp !

LU'ÔNG NGHI BỔ THẬN

LE HUY PHACH

Trong số 100 người đàn ông, ở thế kỷ này, thì có đến 90 người có các bệnh ở thận. Bệnh thận : đau lưng, mờ mắt, ù tai, rức đầu, tiểu tiện vàng, tinh khí loãng... Hoặc sinh ra mộng-tinh, di-tinh, hoạt tinh, liệt dương... Hoặc những người vì thủ dâm mà sinh ra tức ngực, hay đánh trống ngực, di-tinh, mộng tinh... Hoặc những người sau khi khỏi bệnh phong tinh vì uống phải nhiều thứ thuốc công phạt làm hại thận khí mà sinh ra đau lưng như bẻ, ù tai, chảy nước mắt, hoa mắt, rụng tóc, rớt qui đầu...

Có các bệnh kể trên đều dùng « Lương nghi bổ thận » số 20 của Lê-huy-Phách các bệnh khỏi hết — sinh khí cổ tinh, khôi bại thận, khôi di tinh, khôi mộng tinh, khôi hoạt tinh, khôi bệnh liệt dương, chắc như vậy !

Lương nghi bổ thận số 20 của Lê-huy-Phách là một thứ thuốc bổ thận hay nhất ở xứ này. Giá 1p.00 một hộp.

Đàn bà bắt điều kinh

Dùng thuốc Lê huy Phách hay nhất

ĐIỀU KINH CHỨNG NGỌC số 80 giá 1p.50. Các bà có bệnh bắt điều kinh, khi lên tháng, khi xuống tháng, huyết ra tím đen, có khi ra khí hư nữa. Trong người bần thần mỏi mệt, kém ăn, ít ngủ, hoa mắt, ù tai, đau bụng khi hành kinh... dùng thuốc Điều kinh chứng ngọc số 80 của Lê-huy-Phách, kinh nguyệt điều hòa, tốt cho sự sinh dục, mau có thai nghén.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1p.00 — Các cô kinh hành sai hẹn, tháng có, tháng không, da vàng, quầng mắt thâm, người nhọc mệt, dùng Điều kinh bổ huyết số 21 giá 1p.00. Kinh hành đúng hẹn, da dễ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn, tăng thêm vẻ đẹp.

Thanh niên cứu khổ hoàn

Trị tận gốc các bệnh Lậu !

Một thứ thuốc lậu hoàn toàn linh nghiệm, hay hơn hết thảy các thứ thuốc Tây, Tàu, Ta, đã có bán từ xưa ở xứ này. Thuốc này có đặc tính chữa các bệnh Lậu : không cứ là kinh niên hay mới mắc, tức buốt hay ra mủ, bệnh Lậu phải lại hay phải nhiều lần, bệnh Lậu có nhiều biến chứng nguy hiểm, bệnh Lậu ở đàn ông, đàn bà hay đàn bà có thai đều dùng Thanh Niên Cứu Khổ Hoàn số 70, giá 1p.20, dùng được nhiều ngày, khỏi tuyệt nọc các bệnh Lậu. Thứ thuốc Thanh niên cứu khổ hoàn này hiệu nghiệm phi thường. Các ngài hãy hỏi những người đã dùng qua rồi sẽ biết.

Nhà thuốc LE HUY PHACH

10 Boulevard Gia-Long (phố Hàng Giở) — Hanoi

Khắp các tỉnh : Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại-lý bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Lê-huy-Phách

SLOOP

COFAT

VIOLAX

Tan rất dễ dàng, chế riêng cho những người thiếu máu, mờ mắt, khô, làm cho da, chóng mặt. 1 chai: 0p.95

VIN TONIQUE DU BON SECOURS

Rượu bổ. Một chai: 2p.00

Chế tại: PHARMACIE DU BON SECOURS
Mãe Nguyễn Đình - Hoàng
52 Bd Đông-Khánh - Hanoi - Tél. 454

Thầy chữa là một
bình **NAM Y?**
KHÔNG
Bệnh đi-tĩnh
vấn chữa khỏi
được

NHỮNG
thầy chữa bằng
thuốc

CÓ TÍNH
ICHTHO

mới
chắc chắn
đắt tuyệt.

VŨ ĐÌNH ĐẢN
CHOLON-SAIGON-PHENH
AN-HOÀ
8, CANTONNAIS-HANOI

Blouson ARISTO!!

MUA
PULL'OVER, BLOUSON..

marque

ARISTO

của hãng NAM-HAI chế tạo
thì chắc chắn là được của tốt.

Nhiều kiểu rất mới.

Không nên ngần ngại.

NAM-HAI

BONNETERIE

45, Rue du Lac - Hanoi
Trước đền Ngọc-Son

Đã có bán GIẢI-LAO CẤP-BỒ

Làm việc thiếu sức, nghĩ ngợi quá độ, dùng một hộp GIẢI LAO CẤP BỒ, sẽ thấy khỏe hẳn người lại và từ tinh thần đến sức khỏe cũng đều minh mẫn tráng kiện thêm ra. Thành thạo dùng 1 hộp GIẢI LAO CẤP BỒ thì ngày làm việc cả 12 giờ cũng như làm việc có 6 giờ thôi. Ai dùng không được vừa ý xin bồi lại tiền. Giá 1p.00 một hộp.

KINH TIẾN TỤY TIÊN

Chữa khỏi hết các bệnh ở thận, khiến cho giao-hợp được lâu bền, khỏi hẳn bệnh liệt-dương, hoặc di, mộng tinh, chỉ uống một hộp 1p.00 đã thấy kiến-hiệu.

HỎI MUA Ở

NHÀ
THUỐC

THUỢNG-ĐỨC

15, PHỐ NHÀ-CHUNG - HANOI

Ở xa mua tinh hóa giao ngân, và mua từ 2p.00 trở lên mà gửi mandat về trước thì không phải chịu liên cước phí.

Van-Mo'i

BÁO TRINH-THAM

Giam-độc: LỖ VĂN TRƯỜNG

Tòa báo: 7, Rue Charron - HANOI

Tờ báo đầu tiên chuyên viết về những cái huyền-bí, éo-lẻ, hoạt-động về trinh-thám. Mỗi kỳ là đăng trọn một truyện giải. In rất đẹp. Mỗi số bán 0p.15, một năm 3p.20 sáu tháng 1p.70

SỐ HAI RA NGÀY 15 DEC. SẼ ĐĂNG: Ma-Mường báo oán

Một truyện kỳ-dị của Trường-Xuân
2) Chiếc bút chì lạ (khoa học giải người)
4) Phở Công vượt ngục (liếp theo).

SỐ 3 RA NGÀY 1er JANVIER 1940

Chuyến xe 6 giờ 30

của Chàng Khanh

5 con quỷ của Gestapo

Sự trinh-thám của Đức.
Một thứ mực bí-mật
Một bản kịch hát.

Miếng phao câu

của Mai-Lâm

Sẽ ra cùng với Văn Mới số 3

Cần thêm nhiều đại-lý, xin viết thư về hương-lượng

KÍNH THƯỜNG

KÍNH dưỡng-mục
cân-thị
viễn-thị

PEINTART
7, meesomonty
HANOI

COMPTOIR COMMERCIAL
59, PHỐ HANG GAI, HANOI

THUỐC LY « CON CHIM »

THẦN
DƯỢC

Lý có hai thứ: HẠN-LY và NHIỆT-LY

HẠN-LY: Khi buồn đi là bức tức khó chịu, tưởng đi được nhiều, nhưng đi phải giãn khổ, buồn đi luôn, trước khi đi phải quận đau bụng, khi đi ra thuốc thị lấy lấy như mũi, hoặc hung hung như óc cá, không có máu tươi, ấy là Hạn-ly, nếu đúng bệnh như thế, uống 1 liều thuốc Hạn-ly « CON CHIM » số 1 ắt phải khỏi. Mỗi liều có: 0p.15

NHIỆT-LY: Khi đi là cũng bức tức như Hạn-ly, có khác là, khi buồn phải vội vàng không quận đau bụng, mà đi thì có máu tươi, thường sốt ruột và thêm ăn, ấy là Nhiệt-ly. Nếu đúng bệnh như thế, uống 1 liều thuốc Nhiệt-ly « CON CHIM » số 2 là phải khỏi. Mỗi liều có: 0p.15

AI mua cứ đến hỏi các nhà Đại-lý « PHÒNG-TÍCH CON-CHIM » &
VŨ-ĐÌNH - TÂN 178 bis, Route de Lach-Tray
An Tứ Kim-Tiền năm 1926

CUỐN SỐ

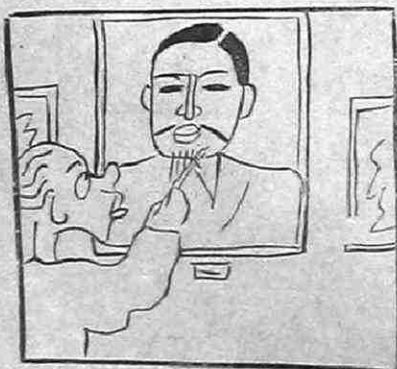
— Cụ H. nhà đạo đức chuyên nghiệp ở phòng đi ra, vừa thở dài vừa than: «Thật là luân thường đảo ngược, phong hóa suy đồi! Có ai lại, tranh vẽ con treo trên tranh vẽ bố bao giờ!»

— Một họa-sĩ thấy một ông đứng tuổi tỳ tay vào cằm, sát mặt gần bức tranh lồng kính của mình, trông có vẻ nghĩ ngợi, chăm chú như đang khảo cứu nghệ thuật tác phẩm. Họa sĩ cảm động. Từ hôm mở phòng đến giờ, lần đầu có người để ý đến bức tranh ấy. Họa sĩ nghĩ: «Đây mới là tri kỷ của ta!» Rồi lại gần để làm quen ông khách: khách đang soi mặt vào kính lấy móng tay nhỏ nốt mấy cái râu cằm bỏ sót chưa cạo!

— Một mẫu chuyện: «Thề nào tôi cũng phải mua bức tranh ấy. Bức tranh vẽ xấu, người kiêu xấu, nhưng tôi nhất định mua! mua để báo thù con mẹ Cai, nó đã khinh tôi! Vì chính bức tranh vẽ nó đấy! Tôi mua treo trong phòng ngủ của vợ chồng tôi, để khi vợ tôi đề, đứa con sẽ giống con mẹ ấy (ho nó nhục!...)»

— Một chàng trẻ tuổi vào mua một bức tranh họa một thiếu niên trẻ đẹp. Trước kia ký giấy đặt tiền nhận mua, chàng ghé cầu họa sĩ một điều: vẽ thêm râu mép và râu cằm vào bức tranh và cứ bày bức tranh cho đến khi phòng Triển lãm đóng cửa: rồi ghé vào tai họa sĩ nói: «Chả giấu gì ông, thằng ấy đánh hơi tranh vợ với tôi đấy!»

của TÔ TỬ

Kiểm duyệt bỏ một tranh

Người

Phòng triển lãm

Hôm 16 vừa rồi, phòng Triển lãm đã mở cửa.

Kết quả cũng rục rờ như mấy lần trước, có lẽ còn hơn nữa. Khách đến xem đông như chầy hội và số người mua tranh rất nhiều, tuy hiện giờ đương lúc chiến tranh. Nhiều người Annam đã biết mua tranh, và nghệ thuật đã bắt đầu có thể nuôi sống được nghệ sĩ.

KIỂM DUYỆT BỎ

Quyê cóc từ

Ở Ninh Bình có sự lạ. Nguyễn ông thầy bói đại tài Hoàng Cháp, ở làng Bạch Cừ, có một nhà ngôi năm gian, cột gỗ lim rất chắc và đẹp. Nhưng ông vẫn chưa lấy làm mãn nguyện, bèn mua tre, gỗ về để làm thêm một ngôi nhà nữa, chỉ chờ đợi ngày lành tháng tốt là bắt đầu khởi công.

Ngày lành tháng tốt đã đến. Một buổi chiều gần đây, trong khi mọi

người trong làng đương bận cấy cấy ở ngoài đồng, thì nhà ông phát hỏa. Không ai trông cửa nên chỉ trong chớp mắt là hai ngôi nhà đã hóa ra tro. Ông Cháp có ba chục bạc giấy trong hòm cũng bị cháy nốt, đành ôm đầu mà ngồi buồn nhia ngọn lửa bốc lên ngàn ngút... Nain trong tưởng tượng thôi, chứ thực ra thì mãi ông có thấy gì đâu. Cũng như ông đã nhìn tương lai hộ người khác, đoán trước như thần rằng nhà người sẽ thất tài... hay bị hỏa hoạn.

Con ông, còn nhà cửa của ông, ai có hỏi tại sao mà ông không báo trước để tránh hỏa hoạn, hẳn ông phải gạt nước mắt mà trả lời rằng đó là số trời, không tránh được.

Cũng như những người đến nhờ ông xem bói, mất tiền biển ông cũng chỉ là tại số trời không tránh được.

Một chỗ làm thú vị

BÁO MỸ vừa mới đăng tin rằng Elliott, tay đao phủ của New York, sau khi đã hành hình hơn 300 tội nhân, đã hóa điên.

Chính phủ bèn định tuyền người thay, và tưởng sẽ có ít người đến ứng cử. Ngờ đâu, đơn xin làm coi nghề thú vị ấy bay về như brom bươm.

Có người xin giảm giá mỗi đầu từ 150 dollars xuống một 100 (chừng 400 đồng bạc Đông-dương) và cam đoan rằng công việc sẽ vẫn êm đẹp như trước, và càng ngày lại càng hơn nữa.

Có một người đàn bà xin nổi chân nói rằng công việc rất dễ; cứ để bà ta nhia hai ba lần là đủ quen như việc bẻ nước vậy.

Một người khác, muốn tỏ ra mình là một tay trí thức, nói rằng muốn làm một nhà đao phủ tốt, không phải chỉ là một người đàn ông là đủ, mà còn phải là một nhà tâm lý, một người thông minh, hiểu rộng về các vấn đề xã hội nữa! Nghĩ là phải là một nhà triết học có tài, mà người này chắc tin mình là nhà triết học có tài ấy.

Báo nhiên người tranh nhau cái chỗ làm bỏ vắng ấy, khiến cho các phạm nhân bị tội tử hình bên Mỹ đến rớt nước mắt vì những tấm lòng qua số sống ấy đối với họ. Vì đã danh rằng chỉ vì yêu cái nghề đẹp để ấy mà chừng ấy người xin làm, chứ không phải là vì mỗi đầu được 5, 6 trăm bạc! Có khi nào lòng người lại ti tiện thế!

Lệ làng

LÀNG mà không có lệ ắt không phải là làng Annam.

Mà lệ làng Annam, ai cũng biết, có lắm khi bắt đầu từ đời án lồng ở lỗ mà y nguyên đến bây giờ vẫn còn.

Một thí dụ. Làng Cổ Hiền tỉnh Quảng Bình trong Trung là một làng yên lành có thể đến ở được nếu không có cớ tục với cổ lệ.

Một người kia, tên là Huyên, đến ngụ ở cái làng Cổ ấy đã bốn đời rồi. Ông cha để lại cho bác ta vài mẫu ruộng tư làm ăn và, muốn cho cổ tục

SẮP CÓ BÁN

THẠCH-LAM

NGAY MỚI

TIÊU-THUYẾT

Một cuốn: Op. 55

Có in riêng cho các bạn yêu sách đẹp 40 bản trên giấy thượng hạng, có chữ ký của tác-giả, giá từ 1p đến 2p 50. Lại mua ngay không hết.

CON CÁ THẦN

của HOÀNG-ĐẠO

Cuốn thứ hai trong loại Sách Hồng. Giá Op. 10

va viêc

được hỏi đến, cũng không nhớ ra nữa. Kể nói ngụ cư chôn một ngôi mộ phải 30 quan, kể nói 50 quan, kể nói không cho dân ngụ cư chôn trong làng. Nói rất lại, không ai hiểu cổ lệ ra làm sao cả và lý Mao đánh phải mới làng hội tờ đồng để để hậu tịch.

Nhưng đời được làng tờ lỵ cho đủ và quyết định cho xuôi thì có lẽ già mất rồi, nên Huyện đành nhờ người xin miếng đất ở làng khác mai táng. Vì thế nên cổ lệ của làng Cổ hiền vẫn chưa ai biết rõ. Cả đến ông Bành tờ cũng vậy.

Hoàng-Đạo

NGAY NAY «Số Mùa Xuân» 1940

NHUNG CUỘC THI :

THI TRANH KHÔI HẢI VỀ TẾT : Giải nhất : 10đ.00, giải nhì : 8đ.00
giải ba : 4đ, tư và năm : 6 tháng báo và 2 cuốn sách của Đồi Náy.
THI VUI CƯỜI VỀ TẾT : Giải nhất : 10đ., giải nhì : 8đ., giải ba : 4đ.
tư và năm : 6 tháng báo và 2 cuốn sách của Đồi Náy.
THI NHỮNG TRÒ CHƠI GIẢI TRÍ : (phải những trò chơi lý-thú và mới lạ, chưa từng có) — Giải nhất : 15đ., nhì : 10 đ., ba : 7đ..

Ngoài ba cuộc thi ấy, những các bài về loại khác: văn vui, thơ, ký-sự, câu đối v.v... tòa báo rất hoan-nghehnh. Và những bài đăng trong Số Mùa Xuân đều có tiền nhuận-bút xứng đáng và các thứ sách biểu của nhà xuất-bản Đồi Náy.

TẾT AN-NAM : Chúng tôi hết sức hoan - nghehnh những bài ký-sự về Tết Annam, những phong-tục Tết của nước ta, nhất là những truyện nhỏ, những giai - thoại về Tết ngày xưa trong nước, trong lịch-sử hay trong xã-hội.

Các bạn gửi bài dự-thi xin nhớ đề trên phong bì: **SỐ MÙAXUÂN NGÀY NAY** — Hạn gửi bài đến 18 giờ NGÀY 7 JANVIER 1940

Những bản giấy tốt (cả tranh phụ bản và bìa) dành riêng cho các bạn thích có tờ báo đẹp và quý để trong tủ sách gia đình.

Trước sự hoan nghehnh nhiệt-liệt của các bạn đọc đối với những bản giấy riêng năm ngoài, năm nay chúng tôi cũng dự định in những bản Ngày Nay Số Mùa Xuân 1940

TRÊN GIẤY HẠNG TỐT :

50 bản, số in nhất định, dành riêng cho những người đặt tiền trước. Mỗi số bán : 2p 00
Tiền đặt gửi đến Nhà Xuất Bản Đồi Náy, từ giờ đến : 31 Décembre 1939

Giá quảng-cáo trong số Mùa Xuân

Trang bìa in nhiều màu cả trang 80p 00. Hai trang bìa (mặt trang) mỗi trang in thường 60p.00 Nửa trang 35p. Phần tư trang 20p.00. Còn những trang khác, trang nào cũng giá 50p. cả trang, 30p. nửa trang và 15p.00 một phần tư trang. Giá nhất định, nhận đăng phải trả tiền trước.

Xin thương-lượng ngay với ông Nguyễn Trọng-Trạc ở Tòa báo.

LÝ TOÉT - Ông nhà mệt nặng ?
CÔ SINH - Vâng, tôi lo qua, nhờ thầy tôi mệnh hệ nào thì thật khổ.
LÝ TOÉT - Tội nghiệp !
CÔ SINH - Hai ba năm nữa mới được lấy chồng.

NHỮNG VIỆC

Anh-Pháp-Đức chiến tranh — Anh-Tây-Đương, thuộc hải phận xứ Uruguay (Nam Mỹ) vừa có một cuộc chiến đấu giữa một chiến hạm Anh và ba chiến hạm Anh. Chiếc Graf von Spee (10.000 tấn) của Đức trong khi đánh phá các tàu buôn của đồng minh bị ba chiếc chiến hạm Anh vây đánh. Sau suốt một ngày giao chiến, chiếc Von Spee bị trọng thương phải rút vào cửa bể của Uruguay, song bị ba chiến hạm Anh và Pháp vây nên chiến hạm Đức đã tự đánh đắm, không để cho tàu đồng minh làm bại. Kế luôn là một chiếc tuần dương nữa (6.000 tấn) của Đức vừa bị tàu ngầm Anh đánh chìm.
Trên bộ, tình hình mặt trận Pháp-Đức đã không thay đổi.

Nga-Phần chiến tranh — Nga đã có cuộc tấn công kịch khốc các mặt trận, song không thể tiến được và bị mất hàng vạn quân với trên trăm chiếc xe tăng; các mặt trận quân Phần đều bất động. Tuy thế Phần vẫn muốn điều hòa song Nga chưa trả lời.
Nga đã bị trục xuất ra khỏi hội Quốc-tế.

Trung Nhật chiến tranh — Quân Tàu đang tiến công khắp các mặt trận Hoa-tung, Hoa-trung và Hoa-bắc. Tại Quảng tây, vì quân Tàu sắp phản công làm-nhình nên quân Nhật đã đốt cả các làng ở chung quanh Nam minh để dùng làm bả cho tiện. Ở Hà-nam quân Tàu tiến vào thành Khai-phong (kinh thành của Hà-nam), hiện hai bên đang đánh nhau ở trong thành.

72 chiếc máy bay ném bom Nhật vừa tấn đánh Từ-xuyên, song vì có sương mù nên không phá hại được mấy.
Theo tin Nhật, Nga sắp sửa ký hiệp ước đánh cá dài hạn với Nhật.

Năm 1940 sẽ thêm vài hạng thuế môn bài. — Các thuế rượu và thuế thuốc phiện, các thuế bói, thuế lương, các người làm và bán đồ chơi trẻ con, các nhà cho vay tạm thóc gạo nợ ở thôn quê, v.v.

Một trường cứu tế xã hội sẽ lập tại Hanoi để đào luyện lấy người truyền bá những phương pháp vệ sinh cho dân quê.
Trong trường có 3 hạng học sinh :

CHÍNH TRONG TUẦN LỄ

học sinh thực thụ, học sinh tự do và bằng thính học sinh. Học sinh thực thụ phải có bằng hộ sinh và được học bằng 30đ. một tháng, hạn học 10 tháng. Tự do học sinh phải có bằng cấp bậc cao đẳng tiền học, hạn học 2 năm. Bằng bình học sinh thì chỉ cần có ít học lực để theo các khoa ở trong trường.

Một kỳ thi thứ hai vào trường sĩ-quan và hạ sĩ quan đã mở vào ngày 22 và 23 Decembre cho những người mua ôn thi vào các ban ấy mà chưa kịp dự kỳ thi ngày 4 và 5 Decembre.

Đại hội nghị Kinh-tế và Tài-chính đã họp hội đồng công khai để xét số dự toán năm 1940. Ông Baffeleuf quả quyết rằng những món tiền năm 1939 có nhiều món quá phí phạm và kể một thí dụ là món chi tiêu về các phái bộ. Món này trước dự định 24.000 đồng mà sau tiêu tới 140.000 đồng, mà xét ra nhiều phái bộ chẳng có ích gì. Trả lời ông Baffeleuf, ông giám đốc nha Tài chính nói việc cử phái bộ là do chính phủ quyết định, ông chỉ việc tuân theo và định số tiền, vậy ông không chịu cãi tiếng phí phạm của ông Baffeleuf gao cho ông. Ông Baffeleuf yêu cầu từ nay có tiền những việc bất thường, ngoài số tiền dự định của số dự toán, thì nên hỏi ý kiến ban thường trực Đại hội nghị.

Đại hội nghị bãi món tiền 13.000đ. tiền về việc gửi 4 viên chức bản xứ sang Pháp.

Ủy ban yêu cầu chính phủ lập xưởng đúc súng đạn và rút môn dự chi về việc lập xưởng đóng máy bay ở Đông dương, cho là không có ích lợi trực tiếp. Ông phó Toàn quyền trả lời rằng đó là ý định của ông Tổng trưởng bộ thuộc địa và là việc cần thiết, phải thực hành ngay.

HỘP THƯ

Ô. H Q, Hanoi — Nhận được rồi.

Sách mới

Bản báo mới nhận được quyền *Cứu cấp kỹ phương* do nhà thuốc Thượng Đức soạn và xuất bản. Giá 2p.00.

NHỮNG HI VỌNG VỀ HỘI HỌA

tại Phòng Triển-Lãm năm nay

Mỗi năm, ngày mở phòng Triển-lãm của hội Việt Nam Mỹ thuật Kỹ nghệ của cụ Tardieu sáng lập là một ngày hội họp đông đủ của các họa-sĩ. Những tranh ở khắp các nơi trong xứ rủ nhau cùng ra mắt những người yêu Đẹp. Những cảnh vẽ ở Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ, Lào và Cao-mên đều có mặt.

Bên cạnh các họa sĩ mới, ta lại được gặp những người cũ, hoặc đổi nhiều, hoặc đổi ít. Nhưng người nào cũng đưa lại cho ta một mối hy vọng về tương lai và phá tan những lời dèm pha của những kẻ cả tiếng lên rằng: những tác phẩm thuộc về cảm hứng đối với ta không thể có được!

Tô ngọc Vân lại cho ta ngẫm một nghệ thuật lưu loát và chắc chắn của một thông minh già dặn. Nguyễn Phan Chàoh vẫn dịu dàng. Bức tranh dài hai con cò dưới gốc mận nở hoa là một lối vẽ hoàn toàn Á Đông có rất nhiều hy vọng mới. Những tác phẩm của họa sĩ Lương Xuân Nhị đứng đầu và xinh, nhẹ nhàng và rất dễ yêu. Trần Văn Cần âm thầm và hoạt động, rất cần đổi trong những sự tìm tòi mạnh mẽ.

Song những cảm giác đẹp mà các họa sĩ gợi trong lòng ta, tôi ghi lại đây chỉ có cái giá trị hằng năm và nếu nhiều ra chăng nữa thì chỉ là để ta sửa soạn theo kịp sự tiến bộ không ngừng của những nghệ thuật đó đương khi theo đuổi công cuộc xây đắp nền hạnh phúc về tinh thần bằng Hội Họa. Xem tranh và nhất là hiểu được những tia đẹp mới của Cảm Giác trong tranh, sung sướng và phấn khởi cho tâm hồn tưởng không kém khi ta may mắn tìm thấy một định lệ của tư tưởng hay một lẽ phải trong vũ trụ.

Ta lại theo đuổi sự tung bồng sáng sủa của họa sĩ Trịnh Hữu Ngọc trên hơn mười bức tranh phần và sơn. Nguyễn Tường Lân vẫn đi dõm gây lên những nét vui tươi xinh xắn trên những đường toàn thể rất sơ sài. Nguyễn Cát

Tường xây lại những phố cũ của Hanoi gay gắt nắng mà vẫn không ra ngoài cái diu dàng vắng chỏi của ngày hè. Hoàng Lập Ngôn phóng bút phác bằng màu phấn, những cảnh có thể rất liêu hoạt. Bức tranh in gỗ của họa-sĩ An-Sơn Đỗ-Đức Thuận làm ta nhớ sông Hồng-hà lấp lập; nét vẽ gân guốc và băng khuếch như đã thuộc về lịch sử. Nguyễn-Khang, trên những bức lụa và những tấm tranh rực-rỡ sơn bằng lối ta, mới mẻ hẳn trong sự rõ ràng về hình cũng như về sắc và đi đến những toàn thể rất phóng túng. Sự mới mẻ đó phải chăng vì họa-sĩ đã ở Pháp về?

Dịu dàng, yên đẹp trước những cảnh đồng ao rộng rãi gần Hanoi lại là cái thích của họa-sĩ Trần đình Thọ. Màu thuốc mỡ như một chiều nắng hanh êm ái trong bầu không khí lặng lẽ. Trần đình Thọ tả cái đẹp vui vẻ hùng vĩ của một làng Lào đang đã trên con đường đi Baanafao; những cây cò thụ rơm ra, những mai nha sáo sạt ở giữa cao nguyên vu. Nguyễn Văn Cường tươi cười trong một cảnh xuồng với những cô gái rất đáng yêu, xen trong hoa mai trắng nở. Họa-sĩ Nguyễn Văn Lý, tuy chỉ có một bức tranh in gỗ, cũng đủ cho ta thấy một tấm lòng cao thượng tôn sùng những nét hay, cổ kính và ngay thẳng. Phạm-Tú trong những bức pastel đưa ta đi qua những chiều muộn sắc với tấm lòng bài mộ những vẻ đẹp bên vũng đang kính yên của núi sông. Bức « Sứ nhỏ một » của họa sĩ cảm ta một cách thẩm mỹ. Ba cụ lặng lẽ ngồi cạnh nhĩa châu. Hai khuôn mặt đáng yêu tả bằng một nghệ thuật hoàn toàn sắc sảo và trong trẻo. Nguyễn Huyền tuy chỉ gửi đến mấy bức nhỏ cũng đủ tỏ ra rằng đã lực lưỡng và mạnh mẽ hơn xưa. Văn-Giáo trong những cảnh sáng sủa ngay ở Hanoi tìm được nhiều màu sắc hơn kém, tươi tắn và dịu dàng. Nguyễn Văn Đức gợi những cảnh Mường ở Hòa bình, cần đổi êm dịu như

trong chuyện thần tiên xa xôi, mà rõ rệt. Lại những cảnh hoang mang la lung mà họa sĩ Nguyễn Văn Nùng đưa ta đến, màu thuốc thật táo bạo nhưng vẫn để cho ta nhận được ánh sáng vàng rực rỡ của những nắng chiều hằng sông. Lao-bao-Hong trong những tranh lụa tả cần thận tỉ mỉ những đường diu-dàng mà trải lại trong những tranh sơn họa sĩ lại gợi phác những cảnh rất sơ sài bằng những mảng màu mạnh mẽ. Nguyễn Nhật năm nay sắc sỡ như trong một bức thắm mà hơi cứng. Họa sĩ Trần bình Lộc ở Poom-penh cũng có gửi ra ngọt chực bức lụa rất đẹp, toàn thể chắc chắn hơn xưa nhưng tiếc vì không kịp kịp để dự cuộc hội họp hàng năm vui vẻ này, ngay từ hôm mở.

Phong trào phục hưng nền mỹ thuật Việt Nam của cụ đốc Tardieu gây dựng ở đây càng ngày càng phát triển và làng Hội Họa muốn sắc càng ngày càng đông đảo nên bên cạnh các họa sĩ đã từng gặp mặt trong các phòng triển lãm cũ ta lại thấy thêm một vài tài nghệ mới xuất hiện còn rất trẻ.

Họa sĩ Văn Tiếp có một vẻ ngộ nghĩnh hay và một cách đặt màu lạ. Phạm viết Song và Nguyễn Phúc chịu khó đi tìm những cảnh miền mộng của núi sông nhưng nét vẽ sơ sài và màu pha có hơi vội. Nguyễn tiến Trinh đặt màu dịu và có một vẻ mới. Nguyễn Cao Thượng đề dặt, toàn thể gợi trong một thứ ánh sáng xanh rất lạ. Nham Chí hơi nặng nề một chút trong khi phác những cụ già đạo mạo. Nguyễn Bồng tả những cánh sen trắng rõ ràng sạch sẽ mà màu thuốc khô khan như trong những tranh Nhật Bản.

Nhưng tương lai còn rộng và ta tin ở tấm lòng chân thành và quả quyết của các họa sĩ không hề nao núng đang hăng hái gây dựng cho ta một nền tư tưởng và cảm giác phong phú thật thích hợp

NGUYỄN ĐỒ CUNG

SAO CÁI - Thằng bé ấy nó hát hay hơn chúng mình.
SAO ĐƯỢC - Đã đã nh, vì chúng mình mở đọc, nó mở ngang kia mà.

Hạt Sạn

Quán quân giết lùi.
Đ. P. số 4317 trong bài « Kết quả coupe Junior... Nam-dinh »
Đền lưc vào finale, Petit Pierre và bạn về riêng xin forfait, nhường cho Huy Kiến vào demi finale.
Thế rồi Huy Kiến khi lọt demi finale sẽ vào quart finale? Đẽ hy vọng lui mãi tới vòng đánh loại?

Hơn ai?
Đ. P. số 4320 trong bài « Khám Châu » trang 4.
Quán lính Quảng-tây, tay chằng được như binh sĩ Âu Mỹ song có một tinh thần kháng chiến hơn người.
Người đây là người Nhật hay người Tàu?

Người gì?
Cũng trong bài ấy:
Cái đó xin để thời gian là người đối đáp rõ ràng hơn ai hết.
Thời gian là người? Là người nước nào? Nếu là người nước Tàu thì nó sẽ bành Tầu, mà nếu nó là người nước Nhật thì nó sẽ bành Nhật. Vậy còn rõ ràng hơn ai?

Đã dự.
Đ. P. số 4333 trong bài xã thuyết « Các nước đã định rõ thái độ rồi ». Ở Islande, ta đã thấy tất cả nghị viên, trừ các ông nghị « đỏ » bỏ phiếu trục xuất các ông nghị cộng sản ra ngoài viện.
Nhưng ở Islande ta lại không thấy có một nghị viên nào, dù là nghị viên đỏ hay nghị viên trắng. Còn như nghị viên trục xuất ai thì ta thấy rõ ràng là trục xuất « ra ngoài viện » rồi. Chẳng lẽ lại trục xuất vào trong viện?

Năm tất cả chú?
Cũng trong bài ấy:
Lối lệ Nam tinh là một trong ba cái mạch máu còn lại của Tôn sư mạch máu « đỏ » Tôn cương và mạch máu « trắng » Văn nam.

Vị chi Tầu có lại tất cả năm mạch máu chú không phải ba: 1) một mạch máu đỏ, 2) một mạch máu trắng, 3) ba mạch máu kia hẳn là một mạch máu vàng, một mạch máu tím và một mạch máu đen.

HÀN ĐÁI SẠN

ĐÃ CÓ BẢN TIẾNG THU của LƯU-TRỌNG-LƯU

Một tập thơ đầy nhạc điệu, đầy màu sắc, đầy phong vị đất nước. Một công trình ấn-loát đương đại mà xinh xắn. In từ đầu xuân đến cuối thu mới xong. Giấy thượng hạng, 6 bức tranh phụ bản. Bìa màu. Giá 1p.50 một cuốn, cước phí thêm 0p.32.

EDITIONS LIBRAIRIE CENTRALE M. TÔ-VĂN-ĐỨC, Directeur
110, Rue du Pont en Bois, Hanoi

Cuốn thơ này toàn bán tiền mặt. Vì số sách in ra có hạn, các đại-lý nào muốn lấy bao nhiêu cuốn, xin cho biết ngay kéo hết, chúng tôi xin gửi theo hình hóa giao ngân.

Bạn học-sinh! Còn chờ gì nữa mà không đòi cho được cuốn NỮ HỌC-SINH, một cuốn sách mà tác giả sẽ đưa các bạn vào trong cuộc đời thân mật đầy tình-cảm, nhẹ nhàng và êm ái của các nữ-sinh ngày thơ. Sách in rất mỹ-thuật, Giá 0p.3. Cước phí 0p.21

TIN MỚI

Ông Nguyễn tiến-Lãng vừa diễn ra Pháp-văn cuốn Hoa Tiên (Amour d'Annam), tức là truyện Hoa Tiên. Báo Courrier d'Ha phong đã phê-bình văn ông rằng: Không chế vào đâu được (style impeccable). Sách dày 200 trang, giấy thượng 0p.90, giấy 1p.50.

Ngoài cuốn này còn cuốn Vie de Trương Vĩnh-Ký, lịch-sử một văn học-giả cận-dại Annam, cũng do ông viết bằng Pháp-văn. G. ở 0p.30 mỗi cuốn.

Hội ở Hương-Sơn-Đường, 97, Colon, Hanoi, thêm 0p.10 cước gửi, thường mỗi cuốn.

Giải thưởng Tự-Lực Văn-Đoàn 1939 = 200p.

Hạn nhận bản thảo gửi dự-thí: 31 Décembre 1939

Ba tháng sau sẽ tuyên-bố kết-quả. Các bạn nên mau mau gửi sách dự-thí!

THỀ-LÊ. — Thề-lệ trước định tiểu-thuyết, phóng-sv. văn văn, 200 trang giấy học-trờ và thơ 20 bài. Nhưng vì có nhiều bạn yêu-cầu, và lại lượng không quan-trọng bằng phẩm, chúng tôi sẵn lòng nhận những tác-phẩm ngắn hơn, miễn là tác-phẩm đó đủ cho người đọc có thể biết đại khái về tài-nghệ của tác-giả.

Gửi đến: Ông THẠCH-LAM, 80 đường Quan-Thánh — HANOI

CÔNG VIỆC VĂN CHƯƠNG

Cảm hứng và làm việc

NGUỜI ta thường nói đến việc Lý Thái Bạch uống một trăm chén rượu làm một trăm bài thơ, như một sự lạ lùng và đáng phục. — Tôi tưởng đó chỉ là một câu chuyện huyền-đẹp để và thú vị. Có lẽ, trong một lúc cảm hứng đột ngột, Lý Bạch đã làm được một, hai bài thơ hoàn toàn, nhưng chắc rằng những bài thơ khác nhà thi sĩ ấy đã chau rôi, sửa chữa mất nhiều ngày giờ. Người sau không muốn nhận cái cảnh nhà thi sĩ đắm đắm cố sức trên mảnh giấy là thanh nhã, nên muốn tìm một sự dung dị linh hoạt thần tiên hơn.

Cái ý một lúc hứng viết xong bài thơ, và chỉ thơ làm trong lúc ấy mới hay, và đáng phục, cái ý đó đã khiến nhiều các nhà văn ta hiểu nhầm. Họ sinh ra khinh bỉ sự cố công, sự làm việc khó nhọc, và cố theo đuổi cái tài đạt bút viết một lúc trăm bài thơ. Có lẽ, một bài thơ ngắn, đắm bốn câu, có thể hoàn toàn ngay lúc cao hứng được; nhưng còn nói sao về một thiên tiểu thuyết chẳng hạn, mà sự kết cấu phải cần bao nhiêu công việc và ngày giờ?

Trong lúc này, người ta thấy ra đời nhiều tác phẩm vội vàng, cần thả quá. Người đọc thấy rằng tác giả đã không chịu cố sức như có thể cố sức được, đã không chịu sửa chữa và gọt rũa tác phẩm cho được đẹp đẽ hơn. Họ đưa ra những tác phẩm mà họ đã không chịu nghiền ngẫm, mang trong trí não từ trước, và lúc viết lại không chịu tìm tòi cách dẫn tả đúng nhất ý tưởng mình. (Tuy thật rằng phần nhiều không có ý tưởng gì, và không như những người giàu ý tưởng chỉ còn tìm cách giải bày thôi, họ lại tìm cách làm thế nào để tỏ ra rằng có ý tưởng.)

Cái gương của những danh sĩ phương Tây đáng để cho chúng ta soi và bắt chước. Tất cả

các văn sĩ có thiên tài mà chúng ta quý mến, đều đã phải làm việc ghe gớm, đã trải qua bao đêm trắng để rửa gọt và sửa chữa lại những văn thơ, những câu văn mà trong lúc hứng họ đã vớt ra trên mặt giấy. Tôi chỉ cần dẫn ra một vài thí dụ.

Flaubert đã viết đi viết lại cuốn «Madame Bovary», Maupassant có khi viết lại đến năm lần một cái chuyện ngắn. Balzac cũng viết nhiều lần, mà đến khi chữa bản rập của nhà in, ông còn chữa chỉ chút, đến nỗi có khi bản sau khác hẳn nguyên bản trước. Ấy là Balzac còn viết vội đề chóng có tiền trả nợ nữa đây. Chateaubriand chẳng đã viết tất cả mười bảy lần bài tả cảnh «Một đêm ở Mỹ châu» đó ư?

Henri Duvernois bao giờ viết cũng có ba thứ giấy ba màu khác nhau để trước mặt. Thế nghĩa là ít nhất ông cũng viết lại ba lần bất cứ tác phẩm nào của ông, không kể nhiều khi viết hơn nữa. Một hôm, có người bạn hỏi xin bản thảo cuốn tiểu thuyết ông vừa xuất bản. Ông Duvernois dẫn bạn đến một cái hòm lớn, đựng hơn 127 tập giấy, và bảo: «đấy, bản thảo của tôi.»

Tolstoi, nhà văn nga nổi tiếng khắp hoàn cầu, chữa lại bảy lần bản thảo của ông. Ta thử tưởng tượng cái công việc ông đã làm khi chữa như thế cuốn tiểu thuyết «trường giang đại hải» và bất hủ «Guerre et Paix» Gogol, một danh sĩ khác nước Nga, sau bảy năm nghiền ngẫm và viết tập thứ nhì của cuốn «Ames Mortes», đã đốt cháy bản thảo trước khi chết. Lòng bất mãn của nghệ sĩ đối với công việc của mình, hay có gì khác? Không ai được biết.

Giờ tôi nói đến Dostoievsky, nhà viết tiểu thuyết, cũng người Nga, có lẽ nhà viết tiểu thuyết có giá trị nhất của các thế kỷ và của các nước trên hoàn cầu.

«Lúc năm mươi tuổi, ông ta viết: «Cái tiểu thuyết tôi sắp

viết — (ấy là quyển Les Frères Karamazov, mà chín năm sau nữa ông mới bắt đầu viết.) — đã làm tôi bán khoản từ ba năm nay; nhưng mà tôi chưa bắt đầu vội, vì tôi muốn viết thông thả, như Tolstoi, Tourgueniev, Gontcharow đã viết...». Nhưng mặc dầu ông đã nói: tôi không hiểu sao người ta có thể viết vội vì tiền được, cái vấn đề tiền ấy đã can thiệp vào công việc của ông nhiều lần: «Tôi sợ không viết kịp; tôi không muốn làm hỏng cả vì vội vàng. Tuy rằng cách bố trí đã xếp đặt kỹ càng, người ta vẫn có thể làm hỏng hết vì vội quá.»

«Bởi thế ông đã phải làm việc ghe gớm, vì nếu ông giữ danh dự không sai hẹn, ông đành thả chết vì công việc còn hơn giao một tác phẩm không hoàn toàn. Thế mà suốt đời ông, ông vẫn giữ cái ý chắc chắn và đau đớn rằng, nếu có nhiều thời giờ hơn, được tự do hơn, ông còn có thể thực hành ý tưởng ông một cách hay hơn nữa. «Cái điều khiến tôi bán khoản lắm, là nếu tôi viết truyện ấy hẳn một năm trước, rồi được hai hay ba tháng để chép lại và sửa chữa, thì chắc hẳn là khác, tôi quyết thế.» Huyền tượng chẳng? Ai biết được? Nếu nhiều thì giờ hơn, ông sẽ thêm được cái gì? Ông tìm gì nữa? — Một sự giản dị hơn, chắc thế, một sự liên lạc chặt chẽ hơn giữa các tiểu tiết, tuy những tác phẩm hay của ông, trong nhiều đoạn, đã đến một trình độ tinh vi và rõ ràng tưởng khó vượt được hơn nữa.»

«Nhưng được thế, bao nhiêu công trình! «Chỉ có những chỗ cảm hứng là đến đột ngột, hẳn một lúc, còn ngoài ra là công việc nhọc nhằn cả». Ông biên thư cho người anh, nói: «Anh chắc hẳn hẳn cái cảm hứng, nghĩa là sự sáng tác đầu tiên, thoát ngay, của toàn cảnh hay cái hoạt động của linh hồn, với công việc. Nay, ví dụ tôi biên chép một cảnh y như lúc hiện ra cho tôi, và tôi lấy làm thích lắm; rồi sau, hàng tháng, hàng năm, tôi viết đi viết lại, và cái kết quả sẽ hay hơn, anh nên tin thế. Cảm hứng đến là được rồi.

Tất nhiên, không có cảm hứng, không gì có thể làm gì được.» (1)

Và như thế, khi viết những thiên tiểu thuyết kiệt tác ấy, ông xóa đi, chép lại, chữa, sửa, thêm, bớt, và làm việc như một người tù bị khổ sai. Chúng ta ai đã chịu khó như thế, không nói có cái tài như Dostoievsky? Mà, đúng lẽ ra, đã không có tài như ông ta mới phải. Nhưng đáng buồn! Tôi biết có nhiều nhà văn sẽ lấy làm xấu hổ nếu phải thú rằng mình viết khó nhọc và công trình. Họ muốn uống một trăm chén rượu làm một trăm bài thơ, dung dị và thao thao bất tuyệt như nhà thi sĩ tâu [ơ! (Rượu một trăm chén, có lẽ — (mà cũng đã vị tất!), còn thơ hay một trăm bài thì cho phép tôi ngờ lắm.)

Đành rằng sự cố sức không không đủ, vẫn cần phải có tài năng, có thiên bẩm tự nhiên. Nhưng sự cầu thả, mình dễ dàng với mình, chẳng bao giờ đưa đến được một tác phẩm hay. Nếu câu của Buffon, «cái thiên tài chỉ là một sự kiên nhẫn lâu», có đôi chút lẽ phải thì chính là ở trường hợp này, nhất là đối với các nhà viết tiểu thuyết, bởi tác phẩm họ không phải một ngày làm xong được. Và cả câu này nữa của Flaubert, nhà nghệ sĩ chau rôi và yêu mến hình sắc đẹp nhất trong làng văn Pháp: «Cảm hứng tức là ngồi vào bàn làm việc đúng giờ đã định». Tôi đưa câu sau này để các bạn văn ta ngẫm nghĩ.

Thạch Lam

1.) Dostoievsky, của A. Gide.

VÔ-ĐỨC-DIÊN

KIẾN TRÚC SƯ

8 Place Négrier

HANOI — Tél. 77

CÁC BẠN HÃY
ĐÓN XEM:

«HÀ - NỘI TÂN-VĂN»

TUẦN BÁO VĂN-HỌC
VÀ CHÍNH-TRỊ

Khoát-bản ngày thứ ba

Bộ biên-tập có
những nhà văn
và nhà viết báo
sau này:

NGUYỄN CÔNG-
HOAN, VŨ ĐÌNH-
CHÍ, NGUYỄN TUÂN,

THIỆT-CAN,
LƯU TRỌNG-LƯ,
LƯƠNG CHIÊM-

KHÔI, Á - NAM,
THÂM-CHI
VŨ NGỌC-PHAN.

Số đầu ra ngày
16 Décembre 1939

Giá báo:

Một năm : 2p.60

Sáu tháng : 1p.40

AI ĐÃ MUA BÁO IEFORT
INDOCHINOIS MÀ MUA HÀ-
NỘI TÂN-VĂN, CHỈ PHẢI TRẢ:

Một năm : 2p.00

6 tháng : 1p.00

Thư và ngân-phiếu gửi cho:

M. VU ĐÌNH-DY

24, Rue Harmand - Hanoi
TEL. : 1222

RINH xách một gói to
lưng thưng từ công
đi vào. Hình như nàng
đoán biết, hay đã
thoáng trông thấy Nam

đứng tí lan can sau khóm trúc đào
cành thưa, lá nõn, nên dáng điệu
nàng, tuy cố làm ra ung dung, vẫn
ngượng ngùng e thẹn. Có lúc nàng
đứng dừng hẳn lại tò mò, chăm
chú ngắm nghía những quả cam
mới râm hồng ở hai bên rìa lối đi.

Nam yea lặng nhìn theo từng
bước Trinh rút rề đặt trên đá sỏi.
Chàng tưởng tượng ra một giấc
mộng đẹp mà chàng có cảm giác
rằng một tiếng động nhỏ sẽ làm
lan trong chớp mắt. Vì thế, chàng
nhịn thở, ngừng tư tưởng chờ
mộng biến hình.

Một tiếng gọi của Trinh:

— Chị Lan!

Nam tỉnh mộng.

— Lan đi vắng, bonjour, Trinh!

Chàng vừa đáp vừa chạy ra đón
tiếp. Trinh ngập ngừng chào:

— Lạ... anh!

— À! có thể chứ!

Trinh thừa hiểu Nam định nói gì
nhưng cũng vờ hỏi:

— Có thể nào, thưa... anh?

Nam cười:

— Cô đã quen gọi tôi bằng anh.

Trinh cũng cười, nói:

— Người ta bảo đời là những
tấn kịch diễn trên sân khấu, thực
đúng. Trước kia anh sắm vai bác,
em sắm vai cháu, bây giờ anh
lại sắm sai anh, em sắm vai... bạn.
Đối với Lan thì anh trước kia sắm
vai chú, bây giờ sắm vai chồng.

Và nàng cười càng to hơn như để
đánh trống lất, vì nói buột miệng
nàng cảm thấy ngay rằng câu nói
của nàng có một triết lý vắn vơ,
kiểu cách. Và nàng xấu hổ nóng
bừng mặt. Lời khen của Nam an ủi
nàng đôi chút:

— Cô nói phải lắm. Nhưng tôi, tôi
cho sống, tức như lên đồng. Khi
hầu bóng cô, khi hầu bóng cậu,
khi hầu bóng chú, khi hầu bóng
bà Thượng Ngàn, lại khi hầu bóng
đức Thánh Trần nữa...

Nam ngừng lại một giây rồi phá
lên cười, nói tiếp:

— Tôi định đi đến đâu nữa?
Chính phải, tôi đã ra ngoài « cái
tôi » nên tôi bỡ ngỡ. Cô có hiểu tôi
nói gì không?

— Hiểu lắm chứ!

— Phải, tôi cũng đoán biết rằng
cô hiểu. Có phải không cô, người
ta chỉ sung sướng khi ra khỏi cái
tôi, cái tôi khờ ở như Pascal đã nói.
Cô có ngắm những người lên đồng
không? Mặt họ rạng rỡ, mắt họ sáng
ngời, miệng họ cười tươi, điệu bộ họ
lãng lơ, thân thể họ uyển chuyển
uốn theo nhịp đàn, linh hồn họ
phiêu phiêu bay trong hương khói.
Đẹp! Họ đẹp gấp bội lúc thường,
những lúc họ sống với cái tôi tầm
thường, là là mặt đất mà họ rất

Đ E P

TIỂU THUYẾT của KHAI HƯNG

(Tiếp theo)

ghét. Bây giờ thì họ không là họ
nữa. Họ chỉ là cô nọ, cậu kia mà họ
cảm thấy, mà họ chắc chắn rằng
đẹp lắm. Và họ đẹp lên. Sao mà tôi
thích xem lên đồng thế! Và tôi lo
lắng rằng một ngày kia cái nghệ
thuật lạ lùng, cái nghệ thuật cao
siêu đầy ái tình và triết lý ấy sẽ bị
tiêu diệt: Người ta chỉ trông thấy
đó là một mê tín, người ta bị
nhìn nhận rằng đó là một mê tín
đẹp.

Trinh nghiêm sắc mặt nói:

— Bây giờ thì em xin thú thực
rằng em không hiểu, em không hiểu
anh định nói cái gì.

— Có gì mà cô không hiểu. Có thì
bảo sống tức là đóng kịch, nay đóng
vai này, mai đóng vai khác. Còn tôi
cũng nói gần như cô, cho sống là
lên đồng. Có khác một chút là các
vai kịch thường buồn và lạ thường
đóng vụng nữa, chứ các vai đồng
của tôi thì bao giờ cũng vui và bao
giờ cũng đóng khéo.

— Em không hiểu là không hiểu
anh « lên đồng » ở chỗ nào.

— Vậy cô không thấy Lan đẹp ra
ư?

Trinh cười:

— Bao giờ Lan chả đẹp.

— Vẫn biết thế. Nhưng bây giờ

Lan đẹp hơn trước nhiều lắm. Lan
đương lên đồng... Chỉ sợ Lan thành
đồng... sớm quá!

Câu sau cùng như một ý nghĩ
thâm kín, hay một câu nói mê sảng
trong giấc mộng. Trinh thoáng nhìn
Nam, rồi buồn rầu bảo chàng:

— Anh cho tình yêu chỉ là một sự
giả dối, một sự mê tín?

— Ô! thế thì cô làm to. Trước hết
mê tín không giả dối. Sau nữa cô
lần một vai kịch với một vai đồng.
Vai kịch có thể rất giả dối, nhất là
người ta đóng vụng, còn vai đồng
thì bao giờ cũng thành thực. Người
ta đóng bột, mê man, lột trần, rồi
biến hẳn vào trong vai người ta
đóng, người ta còn không thành
thực sao được! Tôi đã nói, tôi rất
thích xem lên đồng, vì thế tôi tưởng
như đã thấu được hết tinh thần
sâu xa của cái nghệ thuật huyền
ảo ấy. Một đêm, ở Ninh-giang.

Nam bỗng ngừng lại. Chàng vẫn
chợt nhận thấy câu chuyện chàng
sắp kể hơi sỗ sàng đối với một thiếu
nữ. Lần ấy ở đền Tranh, chàng
chờ mãi quá nửa đêm để xem một
cô Khách lái hầu bóng, vì cô là một
tiếng đẹp ở Hải phòng. Mà đẹp
thực. Nhưng một cái đẹp khác
lấn át cả cái đẹp nhan-sắc: cái đẹp

...tình của lời nói, cái đẹp
...yêu lặng của đời con mắt
...Chàng ngẩng đầu đứng
...và khi «cô» ban lộc, chàng vụt
...thấy «đồng» óp vào thân-thể
...lọt vào làm-hồn chàng. Và
...cũng say xưa lên đồng. Chàng
...«Tàu lạy cô, cô đẹp chín nghìn
...đẹp quá đẹp quá, làm đệ tử đến
...mất thời!» Nghe chàng nói,
...không giận, cô chỉ mỉm mỉm
...Và cô càng đẹp hơn lên.
...chàng mê man đến nỗi nói với «cô»
...chàng cầu vô lý, những câu lằng
...bây bệ.

Nhưng một giờ sau chàng được
...bạn gặp «cô» ở nơi có trọ: cô
...là một cô khách lai kiêu cách
...kỳ, lắm lời, lắm điệu. Chàng
...chỉ là đệ tử, chẳng còn chi
...«Cái tôi» đã hiện nguyên
...chàng, con cáo chín đuôi đã lột bỏ
...vỏ nàng tiên.

— Kia nhưng mới cô vào chơi
...Tối vô ý và vô lý quá, để khách
...đứng mãi ngoài sân.
Trình tảo bạo hỏi:
— Giờ anh mới thàng đồng?
Nam yên lặng ngắm nghĩ trong
...đưa Trình vào phòng khách. Đến
...Trình đứng lại bảo Nam:
— Thôi, Lan đi vắng thì em về
...Đấy em gửi cái gói này, nhờ
...đưa cho Lan.

— Ấy, cô ngồi chơi đã, Lan cũng
...về. Lan bảo tôi Lan chạy lên
...đúng một giờ, mà Lan đi đã...
(Nam xem đồng hồ tay) đã gần hai
...giờ rồi. Cứ tạm nhân giờ đàn bà lên
...gặp hai giờ thường, thì Lan quả
...sắp về.

— Anh chỉ được cái nói xấu đàn
...bà!
— Không phải tôi nói xấu đàn bà.
...Nhưng chính cái đẹp của đàn bà ở
...chỗ ấy, ở chỗ ung dung, không bao
...giờ cần vội, cần đúng giờ. Không
...còn gì sung sướng cho người đàn
...ông ngồi nói chuyện với một người
...đàn bà, vì chẳng bao giờ hết chuyện.
...Tiểu chuyện, người đàn ông phải
...tìm chuyện, nhiều khi tìm rất
...khó khăn, khó khăn như văn sĩ
...tìm cảm hứng, như thi sĩ tìm
...vần thơ. Nhưng sự khó khăn
...lý người đàn ông vượt qua một
...cách dễ dàng khi ngồi nói chuyện
...với đàn bà. Các bà nhiều chuyện
...quá. Các bà không cần tìm, chuyện
...cứ tuôn ra liền liền, và như thế
...tránh cho người đàn ông phải tìm
...chuyện để nói, để khỏi có sự im
...lặng nặng nề, vì bao giờ im lặng cũng
...nặng nề, khó chịu giữa một người
...đàn ông và một người đàn bà ngồi
...im lặng, không có chuyện.

Trình cười:
— Trong lúc này em có cảm tưởng
...anh là đàn bà và em là đàn ông.
...Nhưng thôi, em nhất định về đây,
...chàng lại mang tiếng đàn bà... con
...gái lắm chuyện.

Nam cũng cười:
— Nghĩa là cô vẫn chưa về được
...Vi câu ấy ít ra phải nhắc đi nhắc
...lại chừng dăm lần mới thực có công

hiệu. Đàng này cô mới nói có hai
...lần. Vậy mới cô hãy ngồi chơi nói
...chuyện đã.

Trình theo Nam tiến vào phòng
...khách:
— Anh tiếp khách khéo quá!
— Vụng thì có...
Trình lắng tai nghe rồi bảo Nam:
— Những thợ nghề làm việc rồi,
...anh?
— Phải nghĩ rồi, sao?
— Không.
— Họ nghĩ rồi, vì hôm nay chủ
...nhật họ không làm việc.
— Ở nhà? Chết chưa, em quên cả
...hôm nay là chủ nhật.
Nam vẫn giọng đạo mạo, mỗi khi
...chàng đọc câu: «sung sướng thay
...người để quên!» câu mà chàng
...không quên nhắc đến. Nhưng Trình
...như không lưu ý đến câu triết lý
...của chàng, nói tiếp:
— Anh tính còn nhớ ngày nào
...với ngày nào nữa. Ngay nao công
...việc cũng chỉ có thế, bán vài hào
...miến, vài hào bột, mấy xu mợc nhĩ.

thực. Một nghệ thuật chẳng kém
...nghệ thuật viết văn.
— Thế thì anh khinh nghệ thuật
...viết văn lắm nhĩ?
— Không, sao lại khinh Trọng?
...chứ! Có biết tôi đã mơ tưởng
...viết văn không? Tôi định viết một
...quyển tiểu thuyết thực đây, đây ít
...ra là một nghìn trang chữ corps 8.
...Một quyển tiểu thuyết không có
...chuyện. Trong đó tôi sẽ ném vào
...từng năm việc thường xảy ra hằng
...ngày, và từng năm tư tưởng nhạt
...nhèo và đậm đà, già đời và thành
...thực, y như những việc làm, những
...lời nói ở một cửa hàng bán đồ nấu.
Trình thích chí cười, hỏi:
— Thế trong tiểu thuyết của anh
...có ái-tình không?
— Có chứ. Đó là một trong những
...việc thường xảy ra hằng ngày. Còn
...chuyện, nếu có chuyện, thì tôi cho
...nó đi như nó đi, nghĩa là nó muốn
...đi thế nào mặc nó, quy, hò nó đến
...được chỗ kết cục.
Trình lại cười sung sướng:

ngờ cô có những ý tưởng sâu xa
...khác thường nhĩ! Có sẽ cho tôi
...cái ý tưởng ấy, nếu tôi viết tiểu
...thuyết nhĩ? Có cho tôi mượn cái
...kết cục đặc biệt ấy.
Cửa bên phòng khách bỗng mở
...ra. Và Lan lặng lẽ tiến vào.
— Ô kia! Trình!
Trình quay lại, mặt hơi tái vì sự
...bất ngờ.
— Lan đã về đây à? Sao mà về
...im lặng thế.
Lan cười:
— Chị muốn em về âm ỹ.
— Không phải thế, nhưng em
...tưởng tượng chị như cái bóng...
...làm em giật mình.
— Chị giật mình cơ à? Em oai
...nhĩ!
Nam nhìn vợ nói:
— Oai thì không oai nhưng hơi
...vô ý. G. á em gõ cửa trước khi vào
...thì vẫn phải hơn... như thế không
...ai phải giật mình.
Lan về mặt lạnh lùng:
— Vậy xin lỗi anh, xin lỗi chị
...Trình.
Nam thân nhiên bảo vợ:
— Anh dương nói chuyện với
...Trình về cái dự định viết một
...cuốn tiểu thuyết và tình cờ Trình
...đã tìm được cho anh một cái kết
...cục, đặc biệt: «Hai người lấy
...nhau». Em coi, anh với em cũng
...là một pho tiểu thuyết đã viết xong
...đoạn kết: «Hai người lấy nhau!»
Lan giọng mát mẻ:
— Vậy anh cố viết nhiều tiểu
...thuyết vào!
Trình như đã hoàn hồn sau mấy
...phút bình tĩnh. Nàng đưa cái gói
...cho Lan và nói:
— Em đem đến chị các thức chị
...dặn mua.
Nàng mở gói lớn ra trong có riêng
...từng thứ, gói giấy phen.
— Cảm ơn chị. Bao nhiêu tất cả
...đấy, chị?
— Em cũng chưa tính. Em lấy ở
...nhà, chứ có phải mua ở ngoài đâu.
Được, chị cứ để rồi tính sau, cái đó
...không can hệ.
Thấy hai người quay ra nói
...chuyện về hàng họ, về thức ăn, thức
...dùng. Nam đứng dậy mỉm cười gật
...chào Trình, rồi sang bên xường định
...cố gắng làm việc trước giờ ăn.
(Còn nữa)

— Nghĩa là đến được chỗ hai
...người lấy nhau.
— Cũng được! Ở hay' đấy, không

Khái-Hung

IN LẦN THƯ II **THƠ THƠ** XUÂN DIỆT

Vì rất nhiều bạn tiếc không có một bản Thơ Thơ lần trước
in riêng nên chúng tôi lại cho ra một loại đặc-biệt, tinh vấn
cho các bạn đặt tiền trước từ giờ đến 16-4-1940 là cùng.

GIẤY IMPÉRIAL D'ANNAM: 2P.60
Thêm 0p.30 cước phí.

Giấy bền, nhẹ, có lớn, tuyệt và đẹp như lụa; giấy rất dày.
Thêm bốn bức tranh của họa-sĩ TRẦN VĂN CÀN
Thêm Lời Đưa Duyệt và bài «Thơ Duyệt» CHỮA HỀ IN
Ngân-phíếu gửi ngay về: Ô. Ngô Xuân-Diêu, Ngày Nay, Hanoi

BẠN CHỚ BỎ MẮT DỊP NÀY NHƯ ĐÁ BỎ LỖ DỊP TRƯỚC

TRONG CÙNG

CHIẾN TRANH NGÀY NAY

có chết hại bằng chiến tranh ngày xưa không?

DÓ là một câu hỏi hình như ngày nay người ta đã trả lời được rút khoát, theo cái số chết hại về trận chiến tranh năm 1914-1918, nhưng thực ra thì vẫn chưa giải quyết xong. Một lần nữa sự quên lãng quá khứ đã khiến chúng ta mất công binh. Chiến tranh vẫn chết hại nhiều, dù xưa kia không có thuốc súng; có khi còn dữ dội hơn, vì nếu ngày nay những khí cụ giết người tăng tới một mực la lùng, khiến những thương tích vì dấy nặng thêm một cách gớm ghê, thì những phương kế để chống lại khí cụ kia cũng tăng tới mực ấy, còn như thương tích thì nhờ có khoa làm thuốc và khoa mổ xẻ đã có những phương thuốc thần hiệu, chứ không phải còn có trường hợp như xưa kia mà những quân lính bị thương không thể trở dậy được: dều bị coi như chết ở chiến địa và cứ thế, bị chôn hay thiêu đi.

Cái tổn chỉ của chiến tranh cũng không như xưa nữa và những cuộc giáp chiến cũng gần mất hẳn.

Kể ra thì không thể so sánh được. Tuy thế, không ai cấm ta tưởng tượng rằng thời xưa đã có những giờ chiến tranh cũng đáng khiếp sợ như những giờ người ta đã trải qua trong trận Verdun.

Hình như muốn làm về vang cho khoa dụng binh ngày nay của bộ tham mưu Đức, chính phủ Berlin đã cho rằng sự chết hại của quân lính Đức trong cuộc xâm chiến Ba-lan đối với sự chết hại ở trận Canne-s xưa kia còn kém nhiều. Thực ra, sự so sánh không phải không đáng chú ý.

Vì trận dữ dội ở Cannes năm 216 trước Thiên-chúa do tướng Annibal chống với những đại-sứ La-mã Var-ron và Paul-Émile, một kiểu mẫu của những cuộc thắng trận lớn vì cách dụng binh, cho ta một bản

kê khai rõ rệt một cách buồn thảm. Đối với 40 000 bộ-binh và 10 000 kỵ-binh của Annibal, La-mã chống lại bằng hai đạo quân tới 80 000 người và 6 000 kỵ binh Ông Polybe, nhà chép sử, nói rằng trong trận tai hại ấy, 70 000 quân La Mã chết ở chiến trường; theo ông Tite-Live, nhà sử học ái quốc một cách khiếm tốn, thì số quân chết ấy là 50.000. Trong cơ độ mười giờ chiến tranh bằng gươm giáo và cung nỏ thì đó quả là một công cuộc tốt đẹp.

Từ đây chúng ta đã trông thấy hơn như thế chưa? Không chắc. Trận Leipzig, do người Phổ và người Nga liên minh chống lại Napoléon và kéo dài trong ba ngày, là một trận đồ huyết lớn hơn hết về thế kỷ mười chín. 40.000 người Pháp chết và bị thương đối với 60.000 người Phổ và người Nga. Trong ba ngày ấy pháo binh của nhà vua đã bắn 95 000 phát đại bác. Ấy là vào năm 1813

Waterloo cũng là một trận chết hại rất lớn. Nhưng năm 1870 mới là thời kỳ mà sức mạnh của súng đạn mở đầu những cuộc giết hại dữ dội của thứ chiến cụ mới ấy. Chúng tôi còn tin rằng không có một trận nào trong cuộc chiến tranh ở Mãn-châu năm 1904 hay 1905, cũng không có cuộc gặp gỡ nào trong hồi chiến tranh 1914-1918 đã vượt qua số người chết hại — phải kể đến bề dài của trận tuyến, lực lượng của đôi bên tại mặt trận, những phương pháp thực hành và thời hạn của trận đấu — về trận Saint-Privas, ngày 18 Août 1917, 21 000 quân Phổ chết trong ngày hôm ấy đối với 13.200 quân Pháp. Trước làng Saint-Privas, cầm cự bởi cơ lính thứ sáu do thống chế Canrobert chỉ huy, người ta biết rằng đoàn quân bộ vệ của nhà vua Phổ đã tìm thấy mồ mình. Trong chưa đầy một tiếng đồng hồ, hai đội quân bộ vệ, độ 10 000 người, tiến công do con đường đi về làng, bị những cây súng Chassepot (một kiểu súng thịnh hành ở Pháp vào gần cuối thế kỷ XIX) làm cò Trong chưa đầy một giờ, 240 sĩ quan và 6.700 lính bị hạ. Chiến tuyến không quá hai cây số, pháo binh Pháp — chỉ có chừng vài khẩu đại bác, song

thiếu đạn — gào như yên lừng, chỉ có bộ binh Pháp với những hiệp bản đáng khiếp sợ, đã phá tan đoàn quân bộ vệ Phổ.

Sự bắn trúng đích của súng nước Pháp — mà những nhà chép sử đã quên không nói đến — rõ rệt đến nỗi bộ tham mưu Đức đã chứng nhận rằng một đàn cừu hoảng sợ vì tiếng súng, chạy qua giữa hai chiến tuyến, đã bị quân Pháp bắn chết hết; quân Pháp vì có sương mù nên không thể phân biệt quân Phổ với đàn vật.

Có lẽ hồi tháng Février 1916, ở Mort-Homme, ở cote 304, ở rừng Corbeaux, ở Douaumont, bộ binh của hai bên đã chết nhiều đến nỗi, một cơ lính vừa mới giàn ra mặt trận, thì vài giờ sau đã phải thối về, vì đã mất ba phần tư, và có khi còn hơn nữa, trước khi giao chiến, ở đây có biết bao nhiêu súng liên thanh, bao nhiêu chiến cụ khác ở hai mặt trận?

Sau hết, nếu những sự chết hại trong khoảng 1914 và 1918 chúng ta cho là quá lớn lao, thì chúng ta chờ quên rằng trên một chiến tuyến dài 700 cây số, hàng triệu người đã giao chiến mỗi ngày trong bốn năm ấy, dưới trận mưa sắt và thép kinh hồn.

Những khùng bô của chiến tranh thì hẳn ngày nay tệ hại hơn ngày xưa và những nạn nhân nhiều hơn, nhưng theo sự cân đối thì hình như sự chết hại nay không hơn xưa kia. Vài thí dụ trong sử ký kể trên, và chúng tôi còn có thể chọn nhiều thí dụ nữa, trong dòng thế kỷ, có thể còn cho chúng ta tin sự trái lại nữa.

(D. I.)

Năm 1914-1918 những nước chinh dự cuộc chiến tranh hại mất bao nhiêu người?

Nước Pháp: 1.500 000 người; nước Anh: 750 000; nước Ý: 480 000; Đức 1.850 000; Áo-Hung: 1 100.000; Nga: 3 000.000; Hoa-kỳ: 55 000 Tổng cộng số chết trận năm 1914-18, gồm người ở các nước Bỉ, Thổ nhĩ-kỳ, Lô-mã-ni, Bồ-đào-nha, Bao gia-li Ba-tur, Gia-na-đại, Nouvelle Zélande, Úc-châu, v. v. là 12 triệu người.

(D. I.)
M. dịch

NGÀY NAY

Quỳnh Vân, Mỹ Hào. — 1) Một người gât yếu một người đàn trai nghèo. Người cả bị gia đình nhứt mắng mạt. Tỷg nhàn là đó có thể làm cho tình yêu của họ ngay một phai lại đi được không?

— Có thể lắm, nếu tình yêu của người con gái không được bền vững. Trái thì không có sự gì. Nhưng người trai cần phải tìm cách để gây phúc cho người thiếu nữ, nếu hai bên lấy nhau.

2) Trong đêm tối, đôi trai gái tình tự nhau. Người mẹ bắt gặp. Giữa trường đó cặp nhân tình ấy nên xử chỉ ra sao. Địa vị người mẹ có nên làm om sòm không?

— Kể thì người mẹ không nên làm om sòm lên, nhưng có nhiều bà mẹ như vậy. Với lại thường tình trong thấy anh trai nói chuyện với gái yêu của mình trong bóng tối, bà không khỏi giận anh trai đó được. Còn đôi trai gái lấy nhau thì không còn cách gì hơn là ra mà nhận lỗi với bà mẹ, nếu bà mẹ phàn nàn chạy trốn trước.

T. Y. H., Donghol. — 1) Tôi có một người bạn gái rất thân, bây giờ tôi gặp người (hết sức gâu) ông tôi có nên tỏ tình với họ không? Hoặc cứ để tình yêu như vậy?

— Yêu thì nên tỏ tình luôn chứ. Vì không khuyên bảo thì đến lúc nào đó cũng cứ làm — vừa là người yêu, vừa là bạn càng hay chứ sao?

2) Nếu đã tỏ rồi, ai dụ họ không tình thì họ có lấy mình và là mình không?

— Đó là tùy ở lòng người con gái, khó mà biết trước được. Nhưng không thụt mà vẫn bề hạn như cũ cũng được chứ sao.

Vũ-Trung, Nam-trực. — Tiền thưởng thi giải thưởng Tự lực văn đoàn phải 100 trang hay 200 trang. Có thể cho chúng tôi biết rõ hơn thế nào là giấy học trò, vì sao năm nay bắt đầu gặp đối tượng này?

— Giấy học trò là tập giấy trắng không có hoa văn, không có hình ảnh, không có chữ, không có số trang, là vì muốn cho các tác giả dễ dàng một chút, để các bài có thể đăng công bố bày tỏ ý kiến. Nhưng người có nhiều bài yêu cầu, chúng tôi không hạn định số trang, vì bao giờ cũng quý hơn lượng. Tuy vậy các bài gửi tiểu thuyết độ ba trang đến thì

thì. 2) Tôi tại bản xứ và tôi tại đây khác nhau thế nào? Người ở bằng ấy có thể nào bị được những trường nào?

Đừng để nước đến

Những vị làm việc nhiều quá, lâu ngày tình thần hao tổn, mệt mỏi, tai nạn hay chóng mặt. Những bạn thanh niên vì ỷ sức, chơi bời quá độ, tình thần có quầng đen, mình mẩy bần thần. Những người đau mỏi mình, tình thần mệt mỏi. Những vị đã lâu không có con cái, v. v. ... Xin hãy dùng:

SÂM NHUNG BỔ THẬN TI
của PHỤC-ĐÁNG-DUỐC - HÀNG 130,
Sau khi dùng xong, chúng tôi bảo

Mua tem cũ

Cần mua tem Pháp và Đông - dương hạng to : Từ 1p đến 4p một trăm.

Hỏi : M. N. K. HOÀN
47, Bloc Khasid Nord — Hanoi

Phát đại bác thứ nhất bán trong trận 1914

PHÁT đại bác thứ nhất trong trận 1914 bán ngày 4 Anot bởi 5 giờ 15 sáng vào chiếc tuần dương hạm Đức Goben đến đánh Philippville. Phát đại bác ấy do một khẩu súng 190 ly đúc từ năm 1870 bán.

Cây súng ấy hiện để ở nhà Bảo tàng của nhà binh. (D. I.)

Hàng-không mẫu - hạm phát minh từ hồi nào ?

HÀNG-không mẫu-hạm mới phát minh ra trước hồi chiến tranh 1914 một chút. Vì thời ấy máy bay không thể đổ xuống những tàu mang máy bay; tàu này chỉ chứa có một khoảng ngắn trên boong dùng để cho máy bay cất cánh, và phải kéo máy bay bằng những cần tải hàng sau khi máy bay đã ở ở bên cạnh tàu. Những hàng-không mẫu-hạm đầu tiên là những tàu buôn hay tuần dương cũ sửa lại, phụ thêm vào một cái nóc phẳng.

(D. I.)

Những tàu dự cuộc thủy chiến Coronel

HÀM đội Anh do đô đốc Christophe Cradock chỉ huy đã bại trận một cách vẻ vang gồm có những chiến hạm:

L'U'OM L'AT

tuần dương hạm *Good Hope* là chiếc tàu độc nhất trong hạm đội có mang đại bác kiểu lớn (2 đại bác 230 ly, 16 đại bác 150 ly và hai ống phóng-ngư-lò, tốc lực 23 nœuds), tuần dương *Monmouth* tốc lực 23 nœuds, tuần dương kiểu nhỏ *Glasgow* tốc lực 25 nœuds và sau hết chiếc tàu buôn *Otranto* trên người ta đã đặt bốn đại bác 120 ly. Giá trị một hạm đội như thế thực không đáng kể trong một cuộc gặp gỡ với chiến hạm khác.

Chống với hạm đội ấy, Đức có hai tuần dương thiết giáp tối tân, chiếc *Scharnhorst* trên có đô đốc Von Spee và chiếc *Gneisenau*, đây đủ khí giới hơn chiếc tàu Anh *Good-Hope* nhiều, và tuần dương kiểu nhỏ là *Leipzig*, *Nurnberg* và *Dresden*, đi nhanh 24 nœuds. (D. I.)

Dun nóng sữa và rượu

SỮA, rượu vang và rượu bia phần nhiều đều có dun nóng trước khi đóng hộp, đóng thùng hay chai; nhiều

thứ bơ cũng có dun như thế; người ta đun nóng đến một độ đáng cần đến để giết những vi trùng có hại và để trừ được lấu. Ông Pasteur đã tìm ra phương pháp ấy năm 1860; ông dùng riêng cách đó để trừ rượu vang làm bằng nho của nhà, ở Arbois; ông chỉ việc đun đun nóng tới 50 độ trong một phút, thế là đủ trừ những mầm vi trùng trong rượu. Từ đó phương pháp ấy lan rộng trong kỹ nghệ làm thực phẩm. (D. I.)

Tuổi nào là tuổi nổi danh ?

KẾT quả một cuộc nghiên cứu rất kỹ càng của một nhà thông thái cho ta hay rằng những sự nghiệp lớn của niên loại thường xuất sản chung bình vào khoảng bốn mươi đến năm mươi tuổi. Vì một bản thống kê có nói rõ rằng những việc phát minh quan trọng hơn hết của người ta đều thực hiện vào tuổi ngoài bốn mươi. Và vào năm bốn mươi sáu tuổi, nhà tiểu thuyết viết cuốn truyện hay hơn hết.

Võ quan hay nhà tham hiểm nổi tiếng vào tuổi bốn mươi bảy; nhà soạn kịch và người đóng kịch, năm bốn mươi tám; y-sĩ và nhà chính trị, năm bốn mươi hai; nhà toán học và hải hước, năm bốn sáu; nhà sử học, năm năm bảy; nhà làm luật, năm năm tám. Và nếu một người năm mươi tuổi còn khỏe mạnh và lạc quan thì người ấy dễ thành công hơn một người ba mươi tuổi nhiều. Nhưng điều nhận xét ấy

an ủi nhiều bạn còn trẻ, mà khổ khát danh vọng. (D. I.)

Thánh rươi từ đích đáng

NGƯỜI Anh vẫn có tiếng là quí sức vật. Họ nổi dóa với những người tìn nhảm với loài vật nuôi trong nhà và tòa án phạt rất nghiêm những người ấy.

Đó là một điều mà ông Percy Charles Manning ở Barton phải rõ. Khi dọn nhà đi, ông đã bỏ quên con chó của ông ta ở nhà cũ, và một bữa kia, một người cảnh sát vào trong sân và thấy ở đấy con chó chết đói.

Việc này tòa xử rất nghiêm và phạt ông Manning thánh rươi tù. Hay đó! (D. I.)

Mê tín

O' Anh người ta rất mê tín. Chẳng hạn tránh chằm ba điều thuốc lá bằng một que điêm. Hình như cứ chỉ đó sẽ đưa lại một tai biến. Còn như con số 13 thì chớ nên nói đến.

Vì thế mà thành phố Margate đã định rằng từ đây các nhà không mang số 13 nữa. Luật ấy đã có thi hành ở Londres. Người ta không thấy số 13 trong thành phố Strand, cả trong thành phố Fleet Street, cả trong thành phố Saint-James's Street, ấy là chỉ mới kể có một vài. (A. V.)

Con ngỗng ngày lễ Saint-Michel

O' Anh có một tục lạ lùng: theo tục đó ngày lễ Saint-Michel, cũng như bữa

— Tôi hút hết gói thuốc sẽ chữa.

— 99!!

— Chừa mua thôi, chừa không chữa hút.

ăn lễ-nửa-đêm, người ta bày một con ngỗng lên bàn ăn của hội thầy các nhà.

Người ta cho rằng cái tục ấy, cũng như nhiều tục khác cùng một loại, có từ đời hoàng hậu Elisabeth.

Một hôm hoàng hậu Elisabeth ngự tại cửa biển mà do đấy thủy quân của ngài đã đi sào chiếu với đội thủy quân cơ khởi của Tây-Ban-Nha, thì chiếc tàu *Invincible Armada* ngài ngự đang bữa ăn chầu. Trong số những món ăn đặt trước mặt hoàng hậu, người ta có dâng một con ngỗng béo mẫm.

Khi hoàng hậu đang dùng bữa, thì tin đội thủy quân Tây-ban-nha hoàn toàn thất bại đưa về. Cái tin mừng ấy khiến hoàng hậu Elisabeth quá đổi vui vẻ đến nỗi người nói chưa bao giờ ở được dùng một bữa ngon như thế. Và ngài hạ lệnh rằng năm nào cũng thế, cứ đến ngày hôm ấy thì đem cho ngài dùng một con ngỗng.

Cái tục ấy được bắt thấy các nhà quí phái theo ngay tức khắc và chẳng bao lâu cả dân tộc Anh đều theo. (A. V.)

Người cho thuê có thể bắt chủ nhà chữa nhà mình thuê trong những trường hợp cần cấp

KHÔNG bao giờ được tự ý mình chữa nhà thuê. Phải báo chủ những chỗ cần phải chữa bằng thư bảo đảm có trả tiền và hẹn cho một hạn.

Nếu hết hạn mà không thấy trả lời, người thuê có thể kiện chủ nhà tại tòa án đòi chủ phải chữa, hay xin tòa cho một viên chức lãnh nghề đến xem xét nơi hư hỏng rồi cho sửa chữa, tiền phải do chủ nhà phải chịu. (D. I.)

M. Dich

ngày nay

Tòa-soạn và Trị-sự:
80, Grand-Bouddha, Hanoi
Tel 874

Giá báo mỗi số 0\$12

Một năm: 4p.60
6 tháng: 2p.40

Mardat và thư xin gửi cho:
M. LE DIRECTEUR DE LA REVUE
NGÀY NAY, HANOI

đến trên mới nháy

mắt hoa, tai lưng bưng, lưng đau thất, nhất là độ, nên người thấy xanh xao nóng vọt, mắt sâu, miệng, tinh thần không có, đi đứng không vững.

ĐẶC - HÀNG 130, Rue de Paris - Cholon

Phục-Đáng Dược - Hàng 130, Rue de Paris - Cholon

Lỗi nơi ai ?

— Anh lúc này hư lắm ?
— Không hư sao được, vợ ấy đã chán tôi cứ lạnh lùng mãi, thì còn lạc thú gì ?

— Chị ơi, nhà em cứ đổ tội cho em, ở với nhau hơn 10 năm bây giờ nhà em đâm ra lêu lổng...

— Em ơi, không phải lỗi ở dáng nào cả, muốn sống trở lại tuần trăng mật, vợ chồng em hãy uống thuốc BỒ-HẠCH VẠN-BẢO.

Thuốc VẠN-BẢO là cứu tinh của tình yêu, có thứ cho đàn ông, có thứ cho đàn bà.

1 hộp dùng 10 ngày 4p.00
1 hiệp là 4 hộp 15p.00

Tổng phát hành phía Bắc :

VẠN - HÓA

8, Rue des Cantonnais - Hanoi

Tổng phát hành phía Nam :

VÔ - ĐÌNH - DẪN

323, Rue des Marins - Cholon

ĐẠI-LÝ : Mai-Linh 60-62 Cầu Đất Hảiphong, Nguyễn-vân-Đức 11 Rue des Caisses - Hanoi

NGÔI BÚT LÀM TIỀN

(Tiếp theo)

Làm... đẹp.

N GƯỜI trai trẻ ấy đã rử-rẻ tôi làm một việc mà tôi không thể nào làm được: bán rử tôi đi... lổng tiền. Tôi chỉ cười. Nhưng, chưa chịu thua ngay, hẳn vẫn cố nói:

— Nhưng mà ít ra, các ông đã có sẵn một cơ quan để... « công kích », thì tôi tưởng những việc lừa dối thiên hạ để làm tiền, các ông bó buộc phải mất xát mới phải. Đã đành rằng về các khỏe của họ, oết đánh vào chỗ tâm lý, nhất là tâm lý đàn bà, tôi phải phục là tài tình. Nhưng, vì là họ đã bị đàn bà, cho nên tôi không thể chịu được...

Người trai trẻ khua chân múa tay, nói:

« Ông bảo như thế này thì ai mà không bị? Họ đã rêu rao to lên rằng họ có cách lôi lòng mi dài ra được, họ nán cho « ngực » rắn lại, họ sửa cái mặt cho tròn, họ bóp cái mũi cho thành dọc dừa mà họ lấy chỉ một ít tiền thôi. Thế là về số mắt trơ trơ, mũi huếch, ngực « Triệu-Âu », đã được vo số các cô lên nhà đem đến cho họ sửa chữa.

« Họ nán, họ soa chân chề đầu đầy rồi. Các cô về nhà, đóng cửa hưởng lại mà nằm vào gương: đầu vẫn hoàn đầy. Trước là Chung-vô-Điêm thì bây giờ vẫn là Chung-vô-Điêm như thường...

Người trai trẻ nhia vào tận mặt tôi. Nếu anh ta không cười, thì tôi đã tưởng anh ta sắp gây sự với tôi:

« Đàn ông chúng mình mà bị bị, thì phải biết là có đũa sẽ đứng ngồi không yên! Không đưa anh bị ra Tòa, thì ít ra cũng nói toang-toang toang lên cho cả nước biết.

« Chứ đáng này, ông hiểu chưa ?

Các cô mất tiền, mà đành ngậm, bỏ hồn làm ngọt. Vì có cô nào có đủ đức tính trơ để mách với mọi người.

« Trước cái tâm trạng » như thế, thì ông biết mà lại không tức họ hay sao? »

Tôi cười:

— Kề thì cũng tội nghiệp cho người bị lừa thật. Nhưng cũng có lúc đã được hí hửng tin là mình sắp thành một người đẹp rồi! Vậy thì còn muốn đòi gì hơn nữa?

Người trai trẻ có vẻ như tức mình lắm. Hân mỉm cười bảo tôi:

— Ông lại « Không từ viết » rồi! Thế ông cũng không có một tí, một tí sin thời, giận nhất, khi ông thấy những cô còn hơn hờ...

Người đó còn muốn vắn tôi nhiều nữa. Tôi đã cau lông mày, và nói sảng:

— Chẳng thấy gì cả. Vì có lẽ tôi không giống ông mấy.

Câu này làm cho người trai trẻ ra vẻ, đem theo vẻ căm giận mà hẳn đã hứa cho tôi.

Tôi cũng không muốn nhắc đến làm gì, và, thiên hẳn về phương diện tình cảm, làm lúc tôi nghĩ lần nữa rằng, có khi những kẻ bán « hy vọng » bằng một giá rẻ này, lại là cần cho những

người mới đổ ra đã vàng khè xấu xí mà lại nghèo khổ hơn... chết nữa!

Một người áo đen, trong một canh bạc

Lẽ tất nhiên là họ không biết và không cần biết là tôi viết báo, trong khi họ đã say sưa đến quên cả bữa cơm của chồng con, lương của vợ, của cả nhà, quên cả đội xếp, quên hết mọi việc, giữa chiếu bạc.

Thật vậy, tôi được coi là một con bạc, giữa một sòng đấu mười, gây ngay ban ngày một chủ nhật, ở nhà một người bạn.

Tôi đã dùng chữ « sòng ». Nhưng thật ra không phải là một sòng chuyên môn, nuôi sống chủ nhà Họ họp nhau ở đây để đánh bạc chơi Chữ chơi này, ông bạn tôi đã giảng cho tôi rồi:

— Mấy ngày tết, ông cụ và cừu sùng rủ nhau lại nhà tôi chơi. Chơi từ tết đến giờ mà chưa chịu đi. Trước còn chúng tôi trong nhà chơi với nhau. Bây giờ, đến người ngoài. Cái bà hiền lành, cầm ba cây bài sòe ra như bộ ba tam cúc, thao tính đếm đếm mãi mới ra kia là một bà tham. Không khác gì tinh số tự rất máy. Hai mươi nước thêm một phát vào, vị chỉ là 21, tức là mà không thấy gì nữa rồi, thế là bà ta vẫn giữ khư khư, nhất định là mười. Cái bà ngồi cạnh này, người nhiều thịt nhất là một bà phán. Bà ấy mà mười

là « Một lít ». Ông Đốc ngựa danh là « Thủ cửa » vắn vắn. Toàn người danh gia cả.

Cuối cùng, ông ta để ý hơn, khi ông ta nói:

— Còn ông cụ này là một người mới đến đây chơi lần đầu, do cái cậu kia kla giới thiệu. Ông ta hình như là một ông Hương, con làm Tri huyện. Cậu « kia kia » là một « je l'école » Kieu, mà cũng chẳng biết học gì, học ở đâu nữa...

Tôi nhìn ông cụ Hương: độ năm mươi tuổi trở lại người béo đẹp trong bộ quần áo ta lịch sự. Cụ ta vui tính, cứ chỉ mồm mại như đàn bà, và được mọi người như vì nề lắm, trong lúc xươg hô.

Tôi đã đi qua từ chỗ tử tế, cho đến hang cùng ngõ hẻm, qua đờm của áo mây, qua ban đèn của tụi ăn cắp, bài Tây...

Nhìn cụ Hương, tôi như nhớ lại một cái gì đã thấy rồi, một cái gì mờ ảo thuộc về dĩ-vãng.

Cụ Hương vẫn trợn lên hẳn trên những cái về lẽ lối, lịch sự, nhưng vụng về của mọi con bạc.

Mặt cụ nhả: thia và bóng nhẫy. Lúc cười, cụ để lộ ra một bộ răng trắng mờ và hơi khềnh một cách... « do còn ».

Tất cả trên người cụ, như có một cái gì biến hóa nhanh vô cùng. Cụ

thì bà ấy run đến bán phần lên. Nhà trương hỏi bao nhiêu nước. Bà ấy then thẹn rằng: « Tôi chỉ có mười ông cụ thôi, à... Như là bà ấy bầy hay tam toàn vẫn thôi.

Cái cô ngồi kia thì lại hăng lắm. Đánh nước tay đôi, đánh nước giữa làng, càng mù bao nhiêu, càng húc rất dữ. Nhưng nếu được độ vài đồng, thì khóa ví đứng lên là thường Cũng như cái anh văn sĩ lấy bầy ngồi cạnh bà Tham. Nếu được vài đồng là thấy biến mất, để... đi ăn cơm Tây. Làm như ngày thường, anh ta chỉ ăn rau thôi.

Ông bạn tôi còn kể ra một thời: nào là bà X., bà Y. Ông giáo biệt hiệu

sắc sảo và linh hoạt quá, trong cái tuổi năm mươi.

Thấy tôi nhia, cụ cho kính chào tụi xuống trên gò mũi và nói một câu, có lẽ để rêu cho tôi nghe:

— Tôi bị đau mắt mà thành thử mờ lít, chẳng trông thấy gì cả.

Rồi cụ vắn mắt, ghé nghiêng người cho tôi nhia: tôi thấy mắt cụ là đỏ, nhưng mà trong trẻo. Một lút nữa, trong lúc vô tình hay là nó vẫn thế rồi, tôi thấy nó loang lên, nhàn nhàn chớp. Tôi đã nhận ra chân tướng cụ Hương, hay là nói cho đúng, tôi đã nhận ra địa vị trong xã hội của một người như cụ Hương.

Tôi đã thấy nét mặt buồn bã, cụ

... danh là
... oan người
... khi ông
... người mới
... ai cậu kia
... như là một
... yên. Cậu
... ole » Kiệt,
... học ở đâu
... độ năm
... đẹp trong
... vui tình,
... và được
... trong lúc
... cho đến
... rom của
... i ăn cắp.
... nhớ lại
... ai gì mờ
... ầu trên
... nhưng
... hấy. Lúc
... ng trắng
... ... « du
... có một
... ồng. Cụ

... là của thằng ăn cắp. Tôi đã thấy
... một bữa nọ, cặp mắt điện đảo
... thằng bợm có bạc bịp.
... lại thấy cụ Hương : cụ không
... là thằng ăn cắp ; nhưng đích
... anh bạc bịp giả !
... H. trong tiệm thuốc nẫu, đã
... cho tôi khoe bạc bịp cho tôi xem rồi.
... nên ngồi nhìn cách đánh dấu
... của cụ Hương, tôi lấy làm thú
... . Tôi biết cụ mà cụ thì không
... biết tôi vậy.
... cụ tự xưng là mắt kém, cụ làm
... trong, kiểu là chia bài chậm, phải
... cho ai có có tiếng là đánh bạc hàng
... chia bộ. Hai con bài đầu chia đến
... chia cụ, cụ lật ngửa cả lên : tôi thấy
... con té và con lục. Cây thứ ba cuối
... cụ giữ lại và đổ cả làng biết là
... . Tôi đã hiểu cụ lắm rồi, nên tôi
... miệng nói : « Con Nhất vậy ! »
... Thế ra nó là con ông cụ, và cụ đã
... một tí » ông cụ. Cụ tươi cười
... cả làng, vừa nói đùa, vừa đếm
... , thoáng thà như phát chán.
... Yên sau, cụ hồ làng đánh cho thật
... ra, vì cụ thấy thua đến nóng mặt
... . Vẫn để cô kia chia bộ như ván
... trước, cụ lật hai cây bài đầu lên, vừa
... lật vừa nói :
... Các ông cứ bay om lâu quá, lấy cái
... để xem chân bài làm thú độc nhất.
... Mà chỗ tú tể cả, chứ chỗ khác,
... người ta cho là om để giấu bài cho dễ
... , các ông ạ. Tôi thì khoái nhất là
... lật tọng nó ra, đánh đét một cái như
... thế này, có thú không ?
... Mồm nói tay lật, trên chiếu nằm
... ngựa một nước bài « lữ » nhiều, « sinh »
... : lúc là tứ và ngũ.
... Cây thứ ba, cụ giữ lại, để om.
... Tôi đã để ý đến ngón tay thứ tư của
... cụ với cái đốt ngoài tự nhiên cặp
... ngón, cái ống tay áo rộng quá khổ và
... cái cữ chỉ của cụ lúc đó.
... Bàn tay của cụ hơi rất một cái nhẹ,
... nhanh vô cùng. Cái rất đó, gọn quá,
... nhanh quá và không thể nào lẫn với
... những cái rất thường của cánh tay
... người ta được. Nó là cái rất của người
... làm ảo-thuật, cái rất đen luyệt.
... Mọi người đợi xem cây thứ ba vẫn
... úp đó. Trên những bộ mặt đỏ chớn
... rừ, long lanh trên bao nhiêu con mắt,
... một ý muốn rõ rệt : cụ sẽ mù tí nữa.
... Vì ván này, làng đánh to rồi : nước
... giữa năm đồng, nước bên có chỗ vài
... ba chục, cửa đặt từ hai đồng trở lên.
... Gian buồng sẽ yên lặng, hoàn toàn,
... nếu không có mấy tiếng soa sít khác
... thường của một bà tham : bà ấy sốt
... ruột. Vì đang đi chợ mà dám rẽ vào
... đây để thua tới bảy tám chục đồng
... bạc là tiền của thu họ xoang.
... Cái tiếng soa sít vừa rồi, đổi thành
... cái tiếng : « ời chào », dài và nức nở lên
... như từ ruột đang cứa cứa, phát ra.
... Cây bài thứ ba của cụ Hương, một
... anh « nỏ » đã lật lên bộ cụ. Nó là
... cây ông cụ. Tứ với ngũ và ông cụ.
... Trang mười cụ, xát cả làng.
... Bà tham rừ áo đứng lên, cười tẻ
... ngắt, nhìn chủ nhà mà nói :
... - Thưa sạch hết cả, ông ạ. Mà bữa
... cơm sáng, chưa mua được cái gì cả,
... mới chết chứ !
... Tôi nhìn theo thấy bà nửa đi nửa
... chạy, hơi hải như bà sợ nhỡ tàu.
... Không ai nghĩ đến, trừ tôi ra, đến
... một lần có lẽ là bi-kịch có thể xảy ra
... được, giữa một cặp vợ chồng già,
... trước lũ con len lét.

làm tiền

PHÓNG SỰ của TRỌNG-LANG

(Tiếp theo)

Vì họ còn đang... thua ; ông cụ Hương cứ mười mả, hết mười bát sừng lại đến mười thất sừng, xát la xát liệt cả làng.

Cho đến lúc cụ xin thôi, trước mấy ông đã bắt đầu đánh bạc gỗ. Cụ nheo đôi mắt nhìn tôi :

- Tôi đồ quá, không bao giờ tôi đồ thế này. Những lúc ngồi với cụ T., cụ V., mà đồ thế này, hay là đồ lấy nửa thế này thôi, cho tôi, có phải là tốt hơn không. Ngồi với các cụ ấy thì lại thua liền sừng. Cái nhà hàng trống của tôi, tôi bán đi vì các cụ ấy đấy. Cái « lô » đất hàng vạn thước vuông gần ở chợ Dừa, cũng thế, cũng theo cái nhà Hàng Trống ông ạ...

Cụ còn muốn nói nữa. Tôi nói leo vào một câu :

- Tôi tưởng như ông thì thua làm sao được ! Vì ông « đánh đẹp » lắm ạ.

Cụ Hương nhìn tôi, và im hẳn ; tôi có thể dùng câu này được : « như chó ăn vụng cam », để tả cụ ta lúc đó.

Chỉ có tôi đã gọi cụ ta là ông, và chỉ có tôi đã dùng hai tiếng « đánh đẹp » nói với cụ ta.

Vì trong làng bịp, « đánh đẹp » là câu lóng của « đánh bịp giỏi ».

Và cũng như một « con chó », cụ ta cụp tai ra về.

Chỉ còn một lũ « con » bạc thua, và tôi ngồi lại. Họ ngồi phờ rầu ra, nhìn nhau. Lúc này, tôi được nói chuyện với một bà, tên là bà B. H., một bà hích đánh bạc lắm, mà một tờ báo có giọng văn tiểu-lâm annam, đã từng gọi là « con bịp cái ».

Bà ta ăn vận quần áo tân thời bó sát

thịt. Người béo lùn, nhưng gọn ghẽ lắm. Tôi tưởng tượng như bao nhiêu thị ở người ấy thu hết sức gọn lại, và chỉ tìm được một chỗ để phèo ra thành một bộ môi dài, rộng, cong cong.

Cặp môi đó, dưới một cặp mắt đen to, quắc sáng, thực là hết cái đão đẽ, bợn tợn, thối tha, mà một người đàn bà có thể có được.

Bà hỏi thăm từng người một. Khi đã tính số thua đồ đồng của mọi người rồi, là công cặp môi lên :

- Tôi hòa ! Thằng cha ấy, tôi tha « thị » thì có, chứ « thị » thế nào được tôi ? Nhưng, hôm nay nó phát tài, thế là « sộp » lắm đấy !

Một người hỏi bà :

- Bà biết nó ?

Bà đáp :

- Tôi còn lạ gì cái mặt nó nữa. Nó tên là Ú... Đánh bạc bịp từ thuở tôi còn nhảy vô ở vỉa hè. Ngày xưa kia,

hai ba mươi năm rồi, nó đã phát tài vì lật các quan lăm tiền. Nó chỉ có một ngón, về đồ mười, là ngón hụi bài giấu trong tay áo. Tô tôm, tài bản nó cũng hụi. Các ông cứ nhìn ống tay áo nó mà xem. Có phải khác ống tay áo thường không ? Có mặc áo ấy nó mới đánh bịp được Áo trập của chúng nó, các ông ạ !

Một người trách :

- Bà biết mà sao ác không bảo chúng tôi ?

Bà cười :

- Tôi lại cứ rình rình để chộp bắt quả tang nó, đến quên cả các ông đi ! Và bà nói luôn, đề sứa-sứa :

« Các ông muốn tìm nó để trả thù, thì lên phố Hàng B., bên số lẻ, từ bốn mươi trở lên. Chúng nó hay họp nhau ở đấy để bàn nhau trước khi cắt nhau đi bịp các nơi... »

Tôi nhào cơ hội gặp bà B. H. ; tôi hỏi bà :

- Báo con Vịt đã nói đến bà, chuyện ấy sao ra sao ?

Như một con cua trương hết cả càng lên, bà trợn mắt, dãn môi, khoa hai tay :

- Những thằng ăn cắp, trẻ ranh ấy, đâu có phải là đầu thủ của tôi ? Nó tưởng tôi cũng như ai hẳn. Mọi bị trạm đến đã vội đem tiền đến cho, để chúng nó cầm họng đi. Như bà Đèo ý gì đấy. Mất hai chục bạc chúng mới im ạ.

« Mà nó có dám nói thực tên mình đâu kia chứ, mà sợ. Chả hạn tên tôi là Bắc Hải, thì nó gọi trạnh ra là Hồng Hải. Tên ông là Xuân Sơn thì nó gọi là Hạ Thủy chẳng hạn. Thế thì sợ cái gì ? »

Bà đứng dậy :

« Tôi cũng như bà Kể gì đó. Cứ là bề động đến chần lờng tôi, thì tôi đến tận nhà bao, chờ cho một trận, và cho mỗi các cậu ấy một cái tát. »

« Bà kia bà ấy đã đến tận nơi réo tam đại ra mà chờ cho đấy. Đã làm gì nhau chưa ? »

Giọng bà đã hạ thấp xuống :

« Có nghĩa là thế này : các cậu ấy văn hay chữ tốt, con nhà tử tế thì kiếm nghề khác có hơn không. Tội gì đi viết nhảm viết nhí, để đến nỗi nghèo rớt rạ ; có anh đến ăn phở trừ cơm, chịu thẳng hàng phở đến mấy tháng tiền không giả. Rồi tọng, rồi làm liều, để người ta nói tẻ cho. Rồi có ngày lại tù nữa, có nhục đến ông cha hay không ? »

Tôi chỉ nhắc lại và bớt đi nhều lời bà B. H. Ngồi bết thấy ngại ngùng quá. Và hai tai tôi thấy nóng rực lên.

(Còn nữa)

Trọng Lang

Blouson - Pull'over - Chandail...

Hãng dệt Phúc-Lai đã có catalogue 1939-1940 các hàng mùa lạnh. Áo len, áo sợi, đủ các kiểu, các lối, các màu. Các nhà buôn nên viết thư ngay về lấy mẫu.

PHUC - LAI
87-89, ROUTE DE HUẾ
— HANOI —

Đĩa N. Toàn

Ngọng

THẦY GIÁO — Sao anh không đọc « cái này » mà lại đọc « cái này ».
TRÒ — Dạ, vì chữ « này » khó lắm lên con lười nó cái « này »

Hẹn mãi

— Anh tệ thật, nợ có năm đồng mà cứ hẹn đi hẹn lại mãi.
— Đó là lỗi tại anh chứ ?
— ???
— Tại anh đòi luôn rứa tôi mới phải hẹn luôn chứ !

Của L. B. Lan

Số đảo hoa

THẦY BÓI. — Số ông là số đảo hoa !
Bác quẹo một tay phòn đong hào trong đĩa đất lười. một tay trở mặt thầy bóai mắng : — « Này, đừng có bóai lão, số lười là số cá rún tưng

(41) chữ đảo hoa đảo trét gì ?

Của L. Ngoc

Con gái bầy nghề

A — NỮ-TƯA thất nghiệp là gì nhỉ ?
B — Dối quá có thể rưng phải hỏi : NỮ-tư là con gái, thất là bầy, nghiệp là nghề ; Vậy nữ-tư thất-nghiệp là « con gái bầy nghề » chứ gì nữa.

Nùng-niù

BÀ HUYỆN BÈ — Minh ơi ! Từ đây em không muốn mình gọi em là bà bé nữa đâu ?
ÔNG HUYỆN — ???

B H. BÈ — Em muốn mình gọi em là bà lớn cơ.

Sư-tử

THẦY GIÁO HỎI TRÒ K — Sư tử là loài thú dữ, vậy nó ở đâu ?
TRÒ K — Thưa thầy sư tử ở Hà-dống a
T G. — ?
T K. — Thưa thầy con thấy ba con vẫn bảo mẹ con rằng : làm gì má ơi lờng lên như sư tử Hà-dống thế ?

Của Trương-Câu

Diu u kể

Tại trường Hàng-Vôi thi tuyển lính

công-sát.
ÔNG GIÁM KHẢO : — Muốn giã-tán một đám đông lạ-hop, thì làm thế nào ?

THÍ SINH. — Tôi sẽ quẹo-tiền.

Của Phạm-q-Nhật, Hanoi

Lời con trẻ

Bà Cửa hỏi đứa Lan, năm tuổi, gái của bạn bà :

— Lan ! cháu có muốn lấy thầy Ngoại con bác không ?

— Thưa bác cháu không có thể lấy thế được ạ.

— Sao thế ?

— Vì người ta chỉ lấy người có họ được thôi ạ !

— ???

— Như thầy cháu thì lấy mẹ cháu, ông cháu thì lấy bà cháu, chú cháu lấy thím cháu, và anh cháu lấy chị cháu.

« Ngày Nay » nói chuyện

(Tiếp theo trang 11)

2.) Người góa của mình nói rằng : « Nếu hai người không lấy được nhau thì suốt đời sẽ không gặp một người khác nữa ». Vậy mình có nên tin lời thề ấy không ?

— Tin lời thề thì có thể tin, vì có thể trong lúc thề người ta thành thực. Nhưng tin ở hiện quả của lời thề thì không nên, vì lòng người dễ thay đổi lắm, không bền bất được lâu. Nếu một bên quẹo lời thề thì bên kia cũng nên tha thứ, vì đó là một việc thường tình.

K. C. Hanoi. — Nếu tập tành không biết có thể tập thể thao mỗi ngày một giờ bằng gì được không ?

— Tập tạ — tạ vừa sức — rất tốt, nhưng nên tập ở cánh tay và vai. Nhưng tập làm gì đến 1 giờ ? Tập vừa đủ thôi, còn thì giờ tập những môn vận động khác.

Trương An, Huế. — 1.) Tại sao một người sáng não cũng chưa tập thể thao, theo đúng một phương pháp, mà cứ gầy, chỉ cao toát ? Có phải tại tạng người (constitution naturelle) chẳng ? Muốn tập phải làm thế nào và những người tuổi già có thể tập được thêm chút ?

— Nếu không có bệnh tật, mà tập và sống đều đặn — điều này cũng cần — thì không thể không nở nang và khỏe người được. Địa tạng thể nào, mà cũng có kết quả hay. Tập vận động và sống đều đặn, có thể có những kết quả rất kỳ diệu, và thay đổi hẳn được người. Ông cứ vững tâm mà theo đuổi. Không cứ chờ trẻ đến những người đã đứng

tuổi cũng có thể thay đổi một cách mãnh nguyên được.

2.) Phần đông thanh niên học anh văn hay bị đau ngực, kể cả những người ta lớn khỏe mạnh ? Phải chăng là tại đi sự tập hợp do bàng, vì có người cảm thấy đau sau những trường hợp này ?

— Đó là do tập tập quá sức không hẳn làm cho ta đau ngực. Đau ngực — đau thứ nhất ở ngực này đau phổi, phải phân biệt — do nhiều nguyên do khác nhau. Nếu đau phổi là do cảm lạnh, ở chỗ không thoáng, v. v. có thể nhiều người mắc, không cứ gì học sinh.

A. B. C. Saigon. — 1.) Bệnh bại mồm chớ phải thuốc gì ?

— Những người mà hơi thở nặng mùi dều hoặc có bệnh ở răng hay trong mồm hoặc có bệnh ở da gầy — trường hợp sau này nhiều hơn. Phải chăm đánh răng, súc miệng bằng nước muối (hoặc thuốc hay menthe v. v.) — và tìm cách chữa bệnh khó tiêu. Ăn thức ăn nhẹ, uống vữa động — và giữ gìn miệng cho sạch sẽ.

2.) Không tiền trả lời.

Cô Nya, Hanoi. — Về một người có hai người góa nhau rất sớm. Nhưng gia đình tôi lại có một người đi góa lúc nào cũng chỉ chợp mắt ngủ và chiều về thì với người ta. Người đi góa chỉ nhìn đi xem thì với người ta như là đi lại là sách lên với của tôi. (Tập sự tôi cần) vậy đối với người chỉ chợp mắt ngủ thôi, nên xử trí thế nào ?

— Trong trường hợp cô, muốn được yêu thân mà yêu không phải là một sự dễ dàng, vì người đi góa đáng buồn kia chỉ tìm cách làm hai cô vắng, ít nhiều phải tìm cách để chống đỡ lại, và đối với người lấy nên giữ gìn cẩn thận. Tuy vậy, nếu trong sự yêu nhau có không um đều gì đáng theo, thì cũng chẳng cần quan tâm đến thái độ của cô góa thân. Trừ khi nào người lấy có ảnh hưởng xấu đối với của cô — mà việc này lại thường có — lúc đó nên tỏ rõ sự trung thực của mình cho cô mà thôi. Yêu nhau đôi có phải là một sự.

Ng. H. L. Hanoi. — Tôi góa một cô gái góa từ ngày tôi đi lính. Chắc ông cũng biết : nhiều góa cô người ta nói với tôi không quan tâm đến sự thành bại của tôi. Nếu ông tập thể thao có thể là 17 / 10 trong các số tập thể thao cũng có thể tập thể thao.

được. (Vô hiện nay tôi còn chờ đợi tang trong nửa năm nữa — ở phần cô ta có ha tá gá nó 7-90 tuổi rồi). Vậy nay ông bảo tôi xử trí ra sao ? Sự nhàn nhàn ra thì tôi thương hại lắm. Xin nói rõ rằng : hiện nay có là có rồi nhiều người hỏi, nhưng cứ một mực chối từ ! Tôi sợ sự duyên của chúng tôi còn nhiều sự rắc rối và tuổi của người góa tôi cứ tăng lên mãi thì không biết quyết định ra sao.

— Đã vào nhau, không quẹo thành lệch vì tuổi hay cái khác là phải làm — chứ không phải ông mà như ông tưởng đâu, vì ông vẫn biết có sự chênh lệch đó, duy không quan tâm đến mà thôi. Nhưng nếu có thể lập gia đình ngay được thì không nên trì hoãn : sự lấy vợ trong trường hợp ông không phải là một sự bất hiển. Tôi tưởng sau khi có đại tang — đại tang thôi — độ một năm, lấy nhau là được lắm. Kỳ hạn để tang chỉ là một tục lệ, không phải lòng thương hiếu ở đó. Nếu câu chuyện đó lỡ mất (tuổi xuân, biết cho hạnh phúc chính mình, chắc bậc cha mẹ mình đâu có muốn thế.

Phạm Yến, Hanoi. — 1.) Sáng dậy rửa mặt xong, nhìn ra ánh sáng thấy tay mặt. Nếu đi tuấn ra ánh sáng mặt tay nhiều hơn ở nước mắt chảy ra. Tại sao ? Có hại gì ? Làm thế nào cho khỏi ?

— Nếu không phải có bệnh đau mắt hay đương đau mắt, thì do một đêm nhọc mệt, trằn trọc mà mắt sưng. Ăn phải để nghỉ mắt, ngủ sớm và tránh ăn những gia vị như tiêu, ớt, v. v. Trước khi đi ngủ, hãy bắt cứ lấy nước rửa mắt bằng nước trà đặc đắp lên mắt trong ít lâu; sáng rửa nước muối hay nước boriquée. Mắt rất cần bảo, phải nhiều người mình không chịu giữ gìn thận.

2.) Thường thường một đời trải qua — nhất là học sinh — ở gần một năm, cũng hay hay cũng hay học không thể quên nhau được, mà có gần cũng không được nữa. Vì gần nhau hầu hết những kẻ chỉ, tình tình của nhau quá rồi không thích. Phải không ?

— Không chắc hẳn. Có thể tình tình nhau càng yêu nhau hơn, và cho cả mọi người, không riêng gì học sinh. Và cũng gần nhau lại cũng dễ yêu nhau hơn, chỉ có không là gì. Duy có gần hay không gần, không sự đi lại, người ta ở nhiều ở xa hơn thôi.

La Va, Hanoi. — 1.) Ông người không ăn được thịt thì nên ăn, trong v. v. Tập thể người ta nói một năm không ăn, ăn sau nhiều cũng không biết chán. Tập thể này

— Đó là tùy thì h của người ấy, không có gì là. Nhiều người không ăn được một thức ăn rất thường, vì lúc ăn họ đói không thích mà kinh sợ mãi mãi, vì tự nhiên ghét sợ, theo tạng người, v. v. Lại có người không chịu được một thức ăn nào đấy, bẻ ăn là đầy, sau bụng chảy ham. Trừ trường hợp sau này, còn người ra, nếu bắt buộc phải ăn thì những người vẫn sợ thức ăn nào đó, có thể ăn được, chẳng sao.

2.) Muốn đi xung quanh Hanoi, ta phải đi bao nhiêu đường đất và phải cần bao nhiêu thời giờ ?

— Con đường chung quanh Hanoi, ta đi là « Đường vòng quanh » — (Route circulaire) — dài độ 20 cây số. Có đi mất bao nhiêu thời giờ, thì phải tùy ở ông đi xe ô-tô, xe tay, đi bộ hay đi ngựa. Muốn biết rõ hơn về ông thử đi xem. (Và nhớ mang theo tiền).

Đương v. Dũn. — 1.) Hàng năm trước có báo nói tin này : « Sự tập thể » giúp cho những người muốn lấy vợ lấy chồng bằng cách chấp thuận và cho họ tập thể, tập thể quá của báo lý có được mà không lấy nhau như thế có điều gì đáng đi nghị không.

— Những kết quả của « Sự tập thể » trên một báo báo ta thì tôi không được biết. Còn ở bên Pháp, mục lý đã giúp được nhiều người biết nhau, do đó có lấy nhau hay không và lấy nhau như thế có hẳn chịu hay không lại là chuyện khác. (Nhưng chắc chắn là cũng không hẳn chịu hay kém sự lấy nhau theo lệ thường.) Còn ngoài ra không có gì để đi nghị những cuộc như vậy như vậy cả.

(Xem tập trước, 11)

B

AOPHÉ

Linh-dược

Chuyên trị ho gà
ho khan, có đờm
tắc họng. Có than
ho. Do cảm lạnh.
Các bệnh ho mãn
phát và lâu năm.

VO DINH ĐAM

CHOLESTEROL-FERRO

VAN-HOÀ : 8

HANOI

C'est écrit :

Tous les tant vous achetez
vos chimiques à coté BALED-
NÉ et THUBÉNISE chez
votre chimiste spécialiste

THUẬN THÀNH LONG

11, Rue de Riz — Hanoi

Agent à Nam-Định :

BAZAR AU BON MARCHÉ

160-162, Front Street — Nam-Định

LÀNG XÃ

(Tiếp theo)

của HOÀNG-ĐẠO

V IẾT đến câu cuối cùng về lối tổ chức làng Annam, tôi thấy mỗi đất bút xuống bàn, lấy thuốc lá ra hút. Ngã người trên lưng ghế, tôi mơ màng nghĩ ngợi. Khói thuốc bay lên, rồi theo gió tản ra ngoài cửa sổ.

Bỗng tôi giật mình. Trong khung cửa, tôi thấy hiện ra một người trẻ tuổi, nhanh nhẹn, trông quen quen như đã gặp ở đâu rồi mà không nhớ ra. Người ấy chào tôi, rồi mỉm cười bảo:

— Mời ông lại xem qua làng tôi.
Vui vẻ, tôi đứng dậy theo người. Qua một quãng đồng, người ấy giờ tay chỉ về phía trước mặt, nói:

— Thưa ông đây rồi ạ.
Tôi nhia, ngạc nhiên. Vì tôi không thấy một lũy tre cao vút, đứng chắn một góc trời như ở mọi làng khác. Lũy tre ở đây chỉ cao độ hai thước, và xéo đều như một cái chậu của biệt thự một nhà họa sĩ. Sau lũy tre, mái tranh ẩn hiện trong cây, thỉnh thoảng, một ngọn cau vượt lên cao, in thân trắng lên nền trời xanh mịn.

Tôi đương mãi khen thắm vẻ đẹp kín đáo của cái làng ít có ấy, thì đã đến cổng làng. Cổng làng làm bằng tre, đơn sơ và thanh nhã. Ngay bên cạnh, là một căn nhà lá. Người trẻ tuổi nói:

— Mời ông vào điểm tuần trước đã.
Tôi theo người bước vào. Một người đứng tuổi, mặt sắc, thân thể vạm vỡ, ngồi ở một cái bàn nhỏ, đứng dậy nói:

— Kia ông lý. Mời ông ngồi chơi.
Người trẻ tuổi giới thiệu, trong khi tôi nhìn chung quanh. Đồ đạc đơn sơ, vài bản địa đồ treo trên tường, hai khẩu súng trường để trên giá, và một người phu tuần đứng sững bên cạnh.

Sau một vài câu chuyện, chúng tôi từ giả ông trưởng tuần gác thuốc. Tôi để ý ngay đến con đường làng, rộng rãi và giải đá. Tôi cố tìm cũng không thấy rác rưởi và những vũng nước bừa ở bãi bên; tôi cũng không thấy lang thang những đứa bé nhem nhuốc, bụng ông như ở các làng khác. Tôi có cái cảm tưởng lạc loài vào trại của một nhà cao-sĩ sạch sẽ và thanh khiết.

Càng đi sâu vào, cái cảm tưởng ấy càng rõ rệt. Hai bên lối đi, những chậu chuối, gừng, ớt thấp và xéo đều, ngăn chia những vườn rau,

vườn chuối, cau, và núp trong lá cây là những gian nhà tranh cao ráo, mái xéo phẳng, cửa sổ rộng mở ra như đón ánh sáng.

Tôi nghĩ đến những túp nhà lụp sụp, trong đó đồ đạc ngổn ngang, mạng nhện trắng đầy, mà tôi thường được trông thấy, và tôi nghĩ thêm:

— Chỉ sợ những nhà sáng sủa kia ở trong cũng ngổn ngang như thế.

Như đoán được ý nghĩ của tôi, ông lý trẻ tuổi mỉm cười và mời tôi vào một gian nhà để xem. Tôi chọn một căn nhà nhỏ nhất, bước vào. Đồ đạc đơn giản, làm bằng gỗ hoặc bằng tre, chường nhẵn, hợp cảnh vật chung quanh. Một người đàn bà cho con bú ở trên một cái chông tre cũng quần nâu áo vải như các người đàn bà nhà quê khác mà sao người này trông có vẻ sạch sẽ lạ. Cả đứa con cũng vậy. Tôi không thấy mặt mũi nó bần thiêu, mắt kém nhem và mũi lòng thông như những đứa trẻ nhà quê.

Tôi quay lại ông lý trẻ tuổi, và tỏ lời khen ngợi. Người mỉm cười mà bảo tôi:

— Hãy mời ông đi xem nơi khác đã.
Chúng tôi từ tạ người đàn bà bước ra. Người trẻ tuổi đưa tôi đi xem khắp làng.

Đây là cái giếng chung, không hề ngo như các giếng khác, mà có xây mái ở trên. Nước giếng rất trong. Và ở chung quanh, tôi lấy làm lạ không có rác rưởi hay một đồng phân.

Đây là nhà trường. Một căn nhà lá, cũng như mọi căn nhà khác, duy có vẻ sáng sủa hơn đôi chút. Ở trong, một cái tủ đựng thuốc lớn, và ở cạnh, một vài cô con gái nhà quê đương nhanh nhẹn phát thuốc cho dân làng.

Đây là nhà trường. Cũng hai căn nhà lá học trò ngồi đây cả. Bên cạnh có một căn nhà rộng hơn, đủ cả bàn ghế, nhưng không có người. Tôi lấy làm lạ, bởi, mới hay rằng đó là lớp học ban tối; những người có tuổi, sau việc đồng áng, chiều chiều đến đây để học thêm, và đọc sách của thư viện của làng, cũng ở trong gian nhà ấy.

Bên cạnh nhà trường là sân vận động. Một khoảng đất rộng, có thể làm nơi cắm trại, cho đồng tử quân, có thể làm sân đá bóng. Tôi đến, dân làng xúm quanh lửa trại, xem trẻ em trong xóm nhóm lửa trại, vui đùa và ca hát; cái cảnh ấy, tôi thấy hiện ra trước mắt và lòng tôi trở nên ấm áp.

Giữa làng, tôi thấy một căn nhà lớn, để mấy chữ: «hợp tác xã» ở trong, la liệt các đồ vật cần dùng cho nhà nông: cây, cuốc, lúa mấu, và cả đến những đồ vật cần dùng cho mọi người: muối, vải, diêm... Tôi hỏi người trẻ tuổi mới hay rằng hợp-tác-xã này của dân làng không phải chỉ là để bán lúa bội viên cho được giá, mà còn là để mua các phẩm vật cần cho dân làng theo một giá rẻ nữa: vừa là hợp-tác-xã sản-xuất, vừa là hợp-tác-xã tiêu-thụ.

Nhưng có một điều làm tôi ngạc nhiên. Là tôi không thấy đình làng đâu hết. Tôi chỉ thấy một căn nhà công cộng, nơi hội họp của hương hội. Hội mới hay rằng cái làng kỳ khôi này không có và đình cũng không có thành hoàng. Những ngày hội không phải là những buổi tế thần nữa, mà là những ngày kỷ niệm các bậc danh nhân trong nước. Và trong những ngày ấy, làng tổ chức những cuộc chợ phiên nhỏ vừa mua vui vừa lấy tiền giúp các việc cứu tế trong làng.

Đi xem xong mọi nơi, tôi vui vẻ ngợi khen ông lý trưởng trẻ tuổi. Ông ta nhua nhường trả lời rằng đó không phải là công của riêng ông, mà là công của chung những người trí thức trong làng. «Chúng tôi, ông ta nói, đã theo đuổi dân trong hàng mười năm, một chương trình đĩnh đạc, đi từ việc nhỏ đến việc lớn, từ việc dân dị đến việc phức tạp. Không phải trong chốc lát mà đem được sạch sẽ và vệ sinh đến thôn quê, làng của chúng tôi xưa kia cũng như các làng khác, bần thiêu luộm thuộm. Chúng tôi đã nhận nại lấy lòng tin của dân làng, tự mình đến tắm rửa và cho thuốc các con trẻ, rồi dần dà dân làng mới hiểu biết thế nào là sạch sẽ, mới thấy cần có mỗi nhà một nhà vệ sinh, mới chung nhau làm giếng nước. Sau việc vệ sinh, đến việc giáo dục. Chúng tôi cũng vẫn theo một nguyên tắc: đi từ sự dẫn dụ đến sự phức tạp, và lúc nào cũng hết sức. Kế: quả bảy giờ kể cũng đã khá. Dân đã hiểu biết chút đỉnh, chúng tôi mới tính đến việc tổ chức: nào bỏ đình, lập nhà công cộng, lập hợp tác xã... Chúng tôi đường xa mười phần mới đi được một; ông đừng chê vội, chúng tôi còn đi nữa, cố làm cho làng chúng tôi sung sướng hơn lên mãi...»

Tôi còn đương nghe bỗng thấy nóng ở đầu ngón tay. Tôi nhìn tay tôi thì thấy tôi vẫn cầm điều thuốc lá hút dở, và cả người trẻ tuổi và cái làng kiêu mầu kia biến đi đâu hết. Tôi vẫn ngồi trong phòng, trước bàn giấy; lúc đó tôi mới biết là một giấc mơ.

Và trong khi chép lại những điều trông thấy trong mộng, tôi nghĩ thêm:

— Làng Annam có thể dần dà thay đổi ra những làng mới như thế kia được lắm. Chỉ cần hiểu biết, và muốn.
Hoàng-Đạo

DOCTEUR
Cao Xuân-Câm
de la Faculté de Paris
Ancien Médecin Chargé de
l'Institut antivenérien de Hanoï
Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị
Nội-thương và bệnh Hoa-liêu.
Khám bệnh tại:
153, Henri d'Orléans - HANOI
(Phố Cửa Đông, cạnh
hội Hợp-Thiện)
Có phòng khám bệnh.
Sách « NÓI CHUYỆN VỚI CON »
bán lại hiện Thư-Kỹ, 98, Hàng-
Gai (Rue du Chanvre)
Giá 0,35 một quyển.

Trong vài ngày nữa sẽ có bán:
CHAY LOAN
Tiểu-thuyết của: LƯU TRỌNG-LŨ
Giá: 0p.35 — cước-phí: 0p.21.
Một cuốn tiểu-thuyết mà bạn đọc sẽ nhận thấy nỗi khổ sở của dân thời loạn
EDITIONS LIBRAIRIE CENTRALE
TỔ VĂN ĐỨC, Directeur, 110, Rue du Pont en Bois - HANOI
Tổng phát hành: Trung Kỳ: M. Lê Thành Tuấn, 119 Bà Gia Long - HUẾ
Nam Kỳ: Minh Phương, 15A, Cité Văn Tân - HANOI
Các bạn còn chờ gì nữa mà không đặt cho được cuốn **NẮNG HẠNH VÀNG**, tiểu-thuyết của Vũ Trọng - Can, bạn sẽ biết lại làm sao mà một công - nương Huế mới 17 tuổi, một trong trăm nghìn thiếu-nữ mơ-mộng xinh - tươi đã phải chết yểu để hoạt phí mất cái tuổi xuân
Giá 0p.40 — cước-phí 0p.21

Luthart
57
Rue du Chanvre
HANOI
Violons
Banjos
Guitares
Mandolines
Cordes harmoniques
Accordeons.

TIN VĂN... VĂN của LÊTA

PHÔNG Triển lãm Mỹ thuật đã mở cửa.

Tôi vội đi tìm những bài bình phẩm trong các báo. Nhất là trong các báo hằng ngày.

Khiến phê bình mỹ thuật của mấy nhà phóng viên năm nay có vẻ biếng nhác.

Thực là đáng tiếc.

Nhưng cũng thực là một cái may.

Đáng tiếc vì không có dịp cho ta cười. Những bài phê bình mỹ thuật trên mấy tờ báo năm xưa, thực vậy, đã cho ta được qua những phút vui vẻ đặc biệt.

Ta vui như khi thấy một cảnh tượng vừa ngây thơ vừa ngộ nghĩnh.

Thí dụ cái cảnh tượng một đứa trẻ chưa nói sỏi, mắt đeo kính trắng, đang đạo mao gậy gù trên những trang sách không lồ. Nó bắt chước người lớn chau mày, bĩu môi, thở dài và rung đùi. Để thường thức những câu văn mà nó chưa biết đọc.

Đứng trước những tác phẩm mỹ thuật, mấy nhà phóng viên cũng lấy vẻ sành sỏi ngậm. Đôi mắt cũng chớp. Cái đầu cũng cử động thông thả, nghiêng về bên nọ một tí rồi lại nghiêng về bên kia. Và cũng gật gù.

Nhưng nếu ta lại gần hỏi :

— Thế nào ? Ngài cho bức tranh này thế nào ?

Thì ta sẽ nghe thấy những tiếng « ăm ừ » nước đôi, hoặc một câu hỏi lại :

— Kia, ngài... Ngài vẫn mạnh giỏi có chứ.

Ấy thế mà khi về nhà, người phóng viên cũng viết bài bình phẩm. Những bài bình phẩm thực dài, thực kêu, có giọng cảm khái, có giọng uể uải, có cả một vài câu thơ. Và nhất là có một sự trống rỗng không bờ bến.

Đại khái thế này :

« Ngâm kỹ bức họa : « Tiếng đàn chiều », ta cảm thấy những nét tài tình và một thi vị man mác, chứa chan vẻ mơ mộng và một mối sâu thiết tha. »

Hoặc :

« Bức tranh « mùa xuân » gợi cho ta thấy rõ một mùa xuân êm ái. Họa sĩ khéo tô điểm những nét

hoa lá và cho ta thấy những tình thần tuyệt diệu của những màu đan thanh. »

Rồi « nhà phê bình » xoa tay bằng lòng.

Ông chủ bút nhà báo lại bằng lòng hơn.

Vì khiến thẩm mỹ của ông cũng na ná gần như thế.

Những thứ văn đó không thấy xuất hiện nữa.

Các nhà « phê bình » đã chán việc phê bình mỹ thuật. Cũng là một sự may mắn cho người đọc báo : vì cả đến sự ngó ngàng, nếu nhắc đi nhắc lại mãi, cũng hóa ra nhàm. Ta sẽ không buồn cười nữa.

Một bệnh mới.

Ông Lưu Trọng Lư vừa tìm ra được một bệnh trong làng văn. Cái công phu nghiên cứu và cái vinh quang của sự tìm tòi kia không ai biết cho ông.

Bởi vậy ông phải nói lên cho mọi người biết.

Nói đi nói lại, nói một cách trịch trọng, một cách tha thiết và một cách hùng hồn.

Nói hết chỗ nọ đến chỗ kia : trong *Tiên Thuật Thư Bầy*, trong *Tao Đàn* và vừa rồi trong *Hà-Nội Lớn Văn*. Tờ báo sau cùng này vừa ra mắt thiên hạ.

Nhưng cái bệnh Lưu quân tìm được là bệnh gì thế ?

— Một bệnh mới lạ...

— Phải nhưng bệnh gì ?

— Là bệnh... (tôi nói thực đấy)... bệnh... văn chương.

Cái gì ? Bệnh văn chương ?

— Phải. Bệnh văn chương là... (Lưu quân bảo thế) là cái bệnh của người thích dùng những ước lệ về văn chương.

Và những ước lệ về văn chương ấy là (vấn lời Lưu quân) :

« Một ánh trăng, một giòng nước, một tiếng đàn, một làn mây, một giọt lệ v. v. nghĩa là như trong bức tranh thủy mặc của Tàu... »

Thế nào ? Nghĩa là như trong bức tranh thủy mặc ? Trong bức tranh thủy mặc, dù của Tàu chăng nữa, lại có ánh trăng, và nhất là lại có cả tiếng đàn ?

Hừm !

ÔNG CHÁNH AN — Tọa buộc anh phải « nhìn-nhận » đũa trở kỹ.

THẦY BÓI — Bấm lạy ba tòa quan lớn, con mù từ năm lên ba.

Lưu quân nói đến bệnh văn chương mà !

Bệnh văn chương là thứ bệnh của người thích dùng ước lệ về văn chương... và lại là thứ bệnh của người viết mà chẳng nghĩ gì.

Khi đó, cái bệnh văn chương lại nặng thêm một biến chứng nguy hiểm.

Trước khi Lưu quân tìm ra được bệnh này, người khác cũng đã tìm thấy.

Người khác ấy đã nhiều lần nói : « Không gì hại cho văn chương hơn là văn chương ». Và giản dị hơn, người khác đặt cho cái bệnh đó một tên gọn hơn : bệnh sáo.

Một ý riêng.

Ý này là của ông Vũ ngọc Phan, nhà bình bút có danh ở *Pháp-Việt-Tạp-chí* xưa nay, và nhà chủ bút của *Hà-Nội Tân-văn* mới xuất hiện.

Cái ý riêng ấy ngậm ngùi về tình hay của một quyển sách.

Ông nói :

«... Theo ý riêng tôi, một quyển sách đã hay, dù thế nào cũng vẫn là hay... »

Và nói thêm :

« Nó hay ở cái thành thật ở lời quan sát, ở giọng bình dị, ở cách đó sáo, chứ không phải hay ở như nó thuộc về một loại nào, hay nó đã do một danh nhân nào viết. »

Nếu vậy tôi cũng có một ý, riêng và nhỏ : theo ý riêng tôi thì một người đẹp, đã gọi là đẹp thì thực là một người đẹp : đẹp ở miệng tươi, mắt xinh, khuôn mặt đều, hình thể vừa vặn, chứ không phải đẹp ở như bác mẹ người ấy làm quan to hoặc nhà làm tiền.

Nhưng cái ý riêng này lại hóa ra ý chung mất.

Léta

PHÊ-BÌNH

ĐÔI BAN

« LOAN DŨNG » của NHẬT-LINH

VỚI một lối văn nhẹ nhàng ông mô tả những trạng thái thong dỗi trong lòng rất giỏi, những câu hững hờ nhưng nghĩa lý rất rõ chỉ làm thế văn của ông càng thêm dần dị và làm ta hiểu thấu lý thêm.

Văn của ông lại đặc sắc là lúc nào cũng vui, với những câu trào-phúng nhẹ nhàng, ông tả cái nghèo nàn phát khóc lên được :

Cận bảo em sao không thấp đèn. Hà em Cận trả lời : « Hết đèn thì đời nào còn gì. Em phải ăn mớ. Được cái chỉ có mớ món ăn nên để gắp không sợ lẫn. »

Thật là một câu trào-phúng lột cả một cảnh nghèo nàn làm ta cảm động !

« À anh Dũng này, sáng nay chị Loan sang đây chơi. »

— Có vừa nói chuyện rồi.

— Thế à ? Nàng cười khê một tiếng tiếp theo.

— Thế thì lại hết chuyện nói. Ngồi yên vậy. »

Chỗ này tác giả nói đến cái tình mịch mà có vẻ vui tình nhi nhảnh muốn phá tan, nhưng hết chuyện. Có nói một câu rất vui, nhưng ông Nhật-Linh đã khôn khéo, vì sau câu nói vui của cô gái vui tình, ta thấy một cái tình mịch sâu sa hơn, buồn lẽ hơn, thấm vào tận tâm hồn.

Rồi cái cử chỉ nhỏ nhặt ông cũng ghi chép lại, mà ta đọc thấy giá trị. Nào là lúc nhắm mắt lại là hết cái chua, nào là như lúc Dăng để tay lên cằm nhìn về phía Loan là ý bảo im lặng nhưng chính thực là để hôn Loan. »

Những ý tưởng thiết thực dân dị ở gần ta hơn hết được ông để ý và ta có thể lột được cả tình thần từng người trong chuyện.

Ông tả cái tình gấu của Trúc với Hà mới nhẹ nhàng làm sao, và cảm động làm sao. Tôi thấy lòng tôi se lại khi nghĩ cô gái vui tình kia biết mình sắp chết mà vẫn vui đùa.

Cái cười để tả những sự đau đớn làm cho người ta phải khóc ! Nghệ thuật ông Nhật-Linh hơn người ở đó...

QUAN SƠN

(T. T. N. số 16)

GRANDE EXPOSITION
de tissus Anglais dernier cri pour
HIVER 1939
chez **LEMUR**
14, RUE DES CUIRS - HANOI
L'homme difficile y trouvera
sûrement son choix

CHERCHEZ-VOUS...

un Fournisseur en gros de Tricots et de

CHEMISETTES

qui vous donnera livraison rapide de vos commandes les plus importantes ?

Adressez-vous à

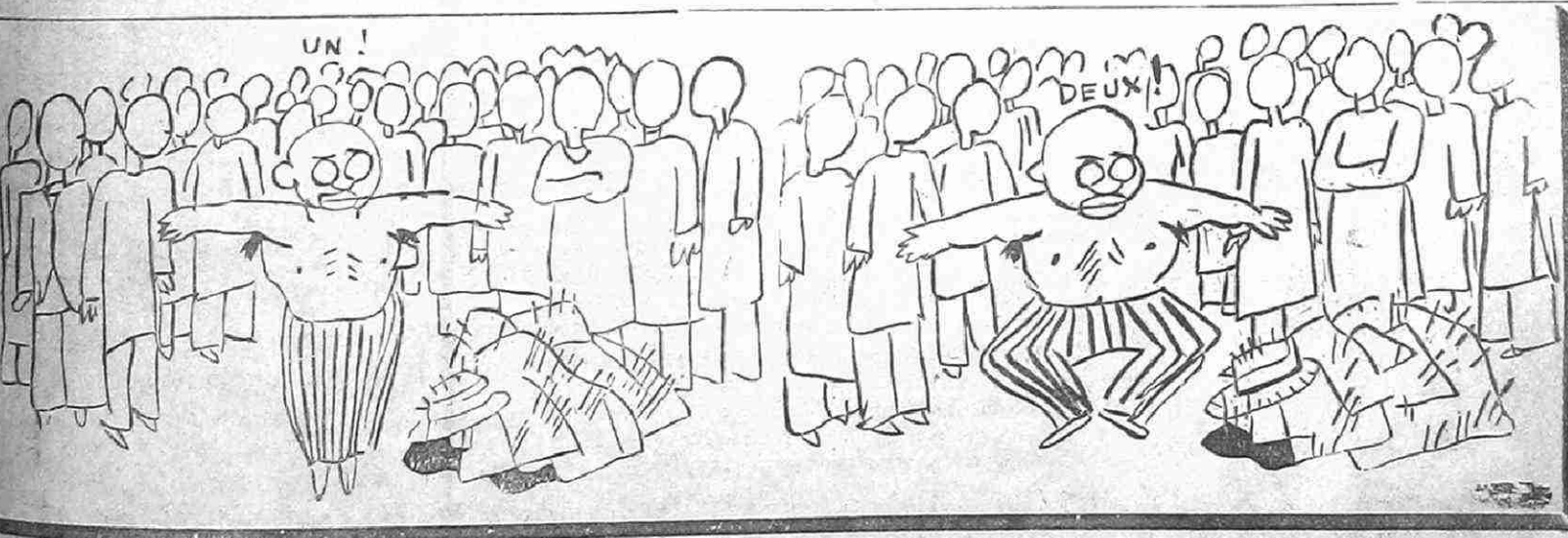
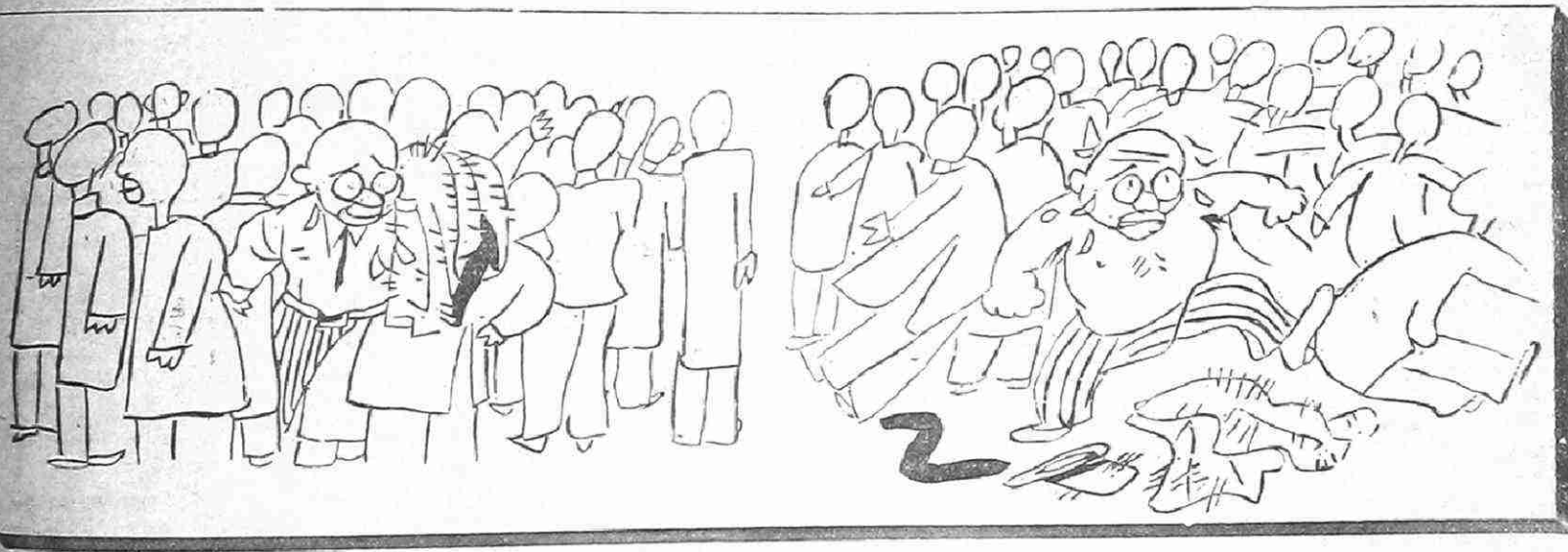
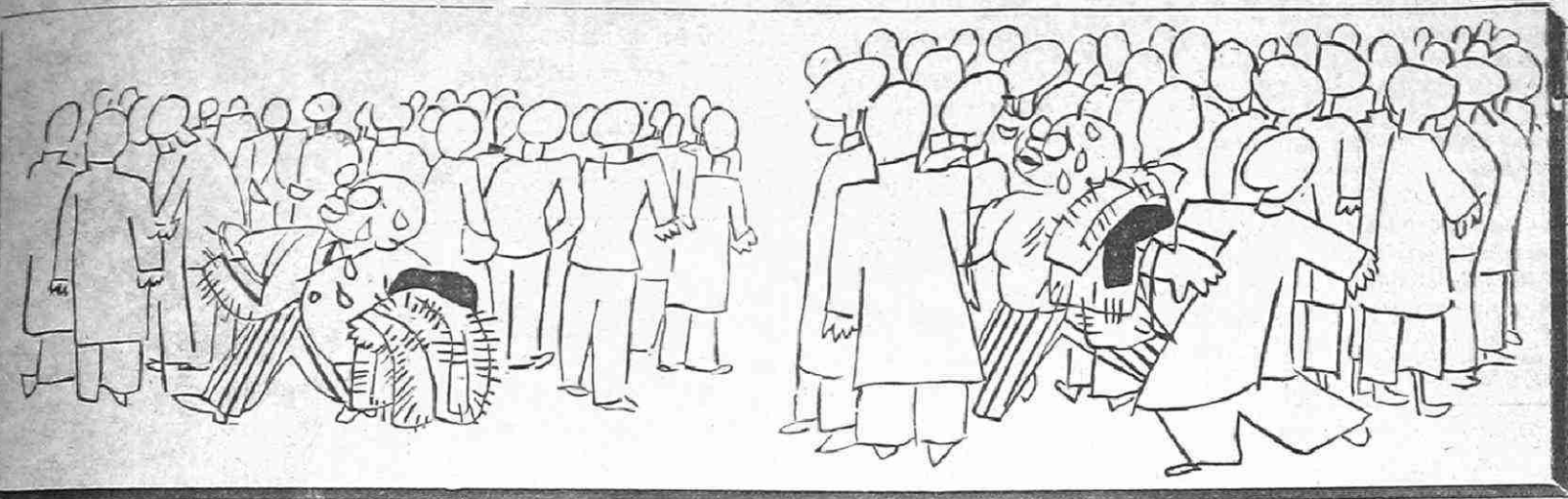
Manufacture **CU GIOANH**

68 - 70, RUE DES ÉVENTAILS, HANOI — TEL. 525

ĐI XEM TRANH Ở PHÒNG TRIỂN - LÂM

Tranh không lời của TÔ-TỬ

N.N. nói chuyện

27. Tôi 26 tuổi, đã cần phải lập gia đình chưa. Hay để đến năm 30 giờ đi một đờn đờn của một người chồng hoàn toàn.
— Từ 18 tuổi trở ra đã lấy vợ được rồi, nhưng chỉ ở lại 28 ngày là kẻ đi về kiện về tuổi, còn đến kiện để trở nên một người chồng tốt — như hoàn toàn thì ít có lắm — thì lại khác. Sức khỏe, địa vị chắc chắn, v. v.

HỢP THƯ

Cô Diệp Thị Ái Mỹ, Rafoo. — Rất tiếc không thể đăng bức thư của cô trên báo được — vì không ghi rõ địa chỉ và chi tiết ý cô ở phần cuối, tất nhiên, và đăng mấy lời chỉ chính sau đây.

Cải chính. — Nhưng của hồi để tên Diệp Thị Mỹ đăng ở mục N. N. nói chuyện, trong N. N. số 191 không phải là câu hỏi của chính người có tên ấy.

Tiền đây xin nhắc các bạn rằng mục này mở ra để giúp ích cho các bạn đọc — và ở đây chúng tôi trả lời các câu hỏi theo ý kiến của chúng tôi. Còn người nào có dạng ý gì khác, xin đừng gửi đến.

Ông Lý (?) — Không trả lời ông vì câu hỏi không hợp lệ. « Không sao và là một cách hay » đối với ông, nhưng không tiện và mất thì giờ vô ích cho chúng tôi lắm. Ông muốn chúng tôi chịu khó trả lời ông, sao ông không muốn chịu khó để làm dễ dàng công việc của chúng tôi?

Danh Ông, Huế — Câu hỏi như của ông đã trả lời nhiều lần ở mục này.

T. N. Thám, Hanoi — Câu hỏi của ông về việc riêng, xin miễn trả lời.

Muốn ăn các món cơm tây cho đúng vị, phải đến
Café Restaurant
JOSEPH
PHỐ BICHOT, HANOI
MỘT HÀNG CƠM ĐÃ NỔI TIẾNG

CABINET D'ARCHITECTE
NGUYỄN - CAO - LUYỄN
HOANG - NHƯ - TIẾP
Architectes diplômés P.L.G.I.
Angle Rues Richaud et
Borgnis Desbordes — Hanoi
TÉL. 678

Áo con nít

Vinh - Long

Cần nhiều các nhà buôn Nam-kỳ

SAIGON
CHOLON
MYTHO
BAOLIEU
TRAVINH
CANTHO
BIEN HOA
PHNOMPENH

Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ
53 Rue de la Citadelle 53 Hanoi

Đã có nhiều kiểu

MANTEAUX và VESTES 1939-1940

Quý bà, quý cô sẽ được vừa ý về: mọi phương diện và chắc chắn có áo đẹp mặc.

CHỈ LẠI HIỆU MÀY CÓ TÍN NHIỆM VÀ CÓ THỢ CHUYÊN MÔN

Au chic tailleur

NGỌC - ĐINH

70, RUE JULES FERRY, HANOI

Marchand de tissus Français & Anglais

OUVERTURE
LE SAMEDI 14 OCTOBRE 1939

CABINE PROPHYLACTIQUE du Docteur HÏ

Ancien Interne de l'Hopital
St Lazare de Paris

Spécialiste des
maladies vénériennes

Ouverture en permanen-
ce la nuit de 22 heures
à 6 heures du matin

Pour tous soins préventifs con-
tre les maladies vénériennes
(Đề phòng bệnh hoa-liểu)

N° 2, RUE LLE HỘI-VŨ

CHỈ GIỮM

Ai mắc bệnh lao

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khạc khạc, ho có đờm trắng, xanh vàng, hơi thở, bình nhơn có khi bị bệnh nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc gia truyền của cụ Trịnh Hải Long (một ông đốc học hào). Thuốc đã cứu sống muôn ngàn người. Có 2 thứ (thứ 5p. và thứ 3p.50. Ở xa mua thuốc gửi mandat cho ông:

TRỊNH-VĂN-HÀO, Directeur Ecole
Villa n° 110 rue Vassoigne
Tânđinh, Saigon

95%
Như nữ
đều bức bối
ngây hãnh kinh

NHỮNG
CÁI KHÓ CHIU
AY CÓ THỂ
TRÁNH ĐƯỢC
MỖI NẾU
UỐNG TRƯỚC
1 HỘP

**BẠCH
ĐIÊN
HOÀN**
ĐIỀU-KINH, SỬA-HUYẾT

VŨ DINH ĐÀN
CHOLON-SAIGON-P.PENH
AN-HOÀ: 8 CANTONNEMENT
HANOI

Thuốc quân
và xì - gà

Hút êm động

và thơm ngon

MELIA

ĐẠI-LY ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie Ltd 21, Bd Henri Rivière — HANOI

THU NỮA TIỀN

đặc biệt trong một tháng. Ước lộc từ 1p. đến 18p. Sửa diện người từ 2p. đến 10p. Ràng đen đánh trắng nhuộm đen.
Rõ, sọc, lồi lùm, lông, sơn, vết thâm sửa hết bằng đờn hay thuốc Tóc dài, nhuộm tóc đen, hung và bạch-kim, tóc rụng, rụng lông gàu, lông mi dài cong, chửa, ca (hỏi hỏi, khi có còn vết thâm, không còn phát lại) nốt sần nơi mặt, đều giá 1p. 2p. 3p. một hộp — Thuốc làm massage (sóc sáo) Tóc mọc; rám má, sọc, lông mày mọc thêm, vết son tràm đen, gầy, béo, nữ vú (tròn đẹp mái) đều giá 2p. 3p. một hộp — Nốt ruồi, nốt cơm, răng trắng, sè da, bờ nách 0p.50, 1p. một hộp. Trị da rạn, nước nhỏ mắt đẹp sơn đều giá 1p. 2p. một hộp — Thuốc trẻ đẹp lại tươi da xanh tóc (uống) 1p. 3p. một hộp. Díp, dao, kéo Massage 30p. một hộp cao su. Máy uốn lông mi 0p.50, 10p. Máy, 0t bút chì — Rất đủ để sửa sắc. Xe gửi lịch học giao-nhà Tân-nhương: Bồi thí nghiệm ngay tại Mỹ-viện trong 5 phút thấy hiện hẳn nốt đen Làm mịn tươi da mặt. Tân-nhương không phát lại nữa. Giá 2p. — 3p. — 5p. một hộp.
ĐA TRẮNG MỊN TƯƠI ĐẸP MÃI 2p. 3p. MỘT HỘP.

Mỹ-viện Amy
26, Hàng Than — Hanoi

Các hiệu thợ cạo nên mua máy uốn lộc giá từ 100p. đến 2000p.; nếu mua, dấy luôn ạch uốn.

Sữa
NESTLÉ
Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẢO CHO CHÍNH PHỦ PHÁP

Hỡi xin không mất tiền quyền sách dạy cách nuôi trẻ của bác sĩ Vidal soạn ở hãng NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55 HAIPHONG

Quần áo dệt Cécé có đủ các hạng

Chemisette — Maillot de bain — Pull'over,
Gilet croisé — Gilet dame — Elouson.
Veston — Slip — Mi-bas sport — Bas
Scout — Chandail — Combinaison enfant.

Mua buôn, xin hỏi hãng dệt

Cu Chung
100, Rue du Coton
HANOI

Thưa quý ông,
Thưa quý bà

Khí sinh nỏ, lúc thế thườ?
Hoa-Kỳ Rượu-Chối soa nào khỏ
ngay!
Tê chán, chấy mán, dất tay?
Cảm hàn, cảm thử soa ngay khỏt liền!

Hộp lớn 135 grs. : Op.60
Hộp nhỏ 75 grs. : Op.35

Hỏi ở các nhà Đại-lý:
PHÒNG TÍCH « CON CHIM »

Khắp Đông-dương có treo cái biển tròn

Vì trùng nào nguy hiểm nhất?

Bệnh Lâu, Giang-Mai, Hạ-Cam đều có những giống trùng rất độc, làm hai thể chất (Mộng, di-tinh, đau lưng, đau xương, rứt gán, Lở loét, v. v...) và nguy cả tinh thần) Nọc độc lam đi lụy đến nói giống. Chỉ có:

ĐỨC - THỌ - ĐƯỜNG

121, ROUTE DE HUÉ - HANOI

Từ phương pháp chữa bệnh cho đến cách chế thuốc là cam đoan chữa được khỏi rứt nọc. Thuốc liều Op.60, Giang-mai Op.70, Hạ cam Op.30 một hộp, uống một ngày.

Có đại lý ở các tỉnh,

VIÊN ĐÔNG LẬP BỒN

Hội Đông-Pháp và danh hào vốn 4.800.000 phật lạng, mới phần tư để góp rừ Công ty hành động theo chỉ dụ ngày 12 tháng tư năm 1916. Đăng bạ Handel số 47
Món tiền lưu trữ: 1.154.678p.47

Trình đến ngày 31 Décembre 1938 để hoàn vốn lại cho người đã góp

HỘI ĐÔNG PHÁP SÁNG LẬP NÊN BỞI HỘI LẬP BỒN TO NHẤT HOÀN CẦU: HỘI SÉQUANAISE LẬP BỒN

Tổng Cục GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐỀ DÀNH TIỀN
HẤT ĐỘNG SẢN CỦA BÀN-HỘI ở HANOI QUẢN LÝ ở SAIGON
M-31 Phố Paul-Bert—Giấy số 53 41, đường Kinh-Lập—Giấy số 11.8

Số tiền mà bản hội trả cho những người trúng số hay bán lại phiếu (tính đến cuối tháng SEPTEMBRE 1939) là: **1.170.270.72**

KỶ XỔ SỐ THỨ BẢY MƯƠI SAU Ngày số trúng ngày 23 NOVEMBRE 1939
Xổ hội chín giờ sáng tại số 24-rue số 68, đường Kinh-lập (rue Charner) Saigon.
Do M. Frauchini cổ-vấn Hội-đông-Pháp và Hội-đông-Bại-Hội-nghị ở Saigon, chủ-tọa, các ông Rouquié, ở Saigon, Lévassier-Quang, Bang-trưởng hàng bang, Quảng-đông ở Saigon, Hồ Phoa Quới, Hội-viên Quản-hạt, tổng Long-hung-trung, Cholou và Trần văn-Phân, chủ-nhà m y của Chedem, Cholou, dự tọa.

CÁCH XỔ SỐ — Theo thể lệ của hội thì những phiếu đã đóng tiền được dự cuộc ở số hàng tháng. Trong 3000 số thì được một số chung về hạng phiếu "A" và "A.T" khi chúng thì được hoàn ngay vốn; về cuộc xổ số miễn trừ cho hạng phiếu "A.T" cũng về theo cách thức đó. Mỗi hàng bốn bánh xe kiểu "FICHET" — bánh xe đầu có từ 0 đến 3 còn những bánh xe sau có từ 0 đến 9. Vẩy mỗi lần quay, con số ở các bánh xe ra chỉ về thể thay đổi từ 0 đến 9999.

Lần mở đầu từ ngày 0 đến 2999 số quay ở bánh xe ra là số trúng.
Lần mở thứ hai từ ngày 3000 đến 5999 đem cộng 3000 với số quay ở bánh xe ra để tìm số trúng.

Lần mở thứ ba từ ngày 6000 đến 8999 đem cộng 6000 với số quay ở bánh xe ra để tìm số trúng.

Lần mở thứ tư từ ngày 9000 đến 11999 đem cộng 9000 với số quay ở bánh xe ra để tìm số trúng.

Lần mở thứ năm từ ngày 12000 đến 14999 đem cộng 12000 với số quay ở bánh xe ra để tìm số trúng.

Rồi cứ theo cách thức trên mở mở.
Về cuộc xổ số gần hội thì trong 30.000 phiếu đã đóng tiền tháng, mỗi mở một số trúng. Cách thức mở cũng như các cuộc xổ số khác duy phải dùng thêm một bánh xe kiểu "FICHET" có từ 0 đến 9.

Lần mở đầu từ ngày 0 đến 29.999 số quay ở bánh xe ra là số trúng.

Lần mở thứ hai từ ngày 30.000 đến 59.999 đem cộng 30.000 với số quay ở bánh xe ra để tìm số trúng khi những phiếu phát hành không quá 60.000.

Nhưng phiếu trúng nhân heo số đã quay ở bánh xe ra

DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ

SỐ TIỀN HOÀN LẠI

TARIF "A"

Những số đã quay ở bánh xe ra: 2167-2755
453-1145-350-1858-1960-1152-1230-616-774-551
1429-199-2862-1565-1662-2176-1610-2568-1466-1478-43-117-2728-2478-639-2266-1411.

55.610
77.478
78.639

M. Ly Phát, buôn bán ở Bactre, phiếu 500p
M. Ng. v. Thuận, nghiệp chủ ở Hadoog, phiếu 500p
M. René Père Đông, linh mục xứ Trảng an, Huế, phiếu 500p

500\$
500.
500

ANCIEN TARIF

Lần mở thứ nhất: Hoàn vốn bội phần

Những số đã quay ở bánh xe ra: 24683-12470.

Phiếu đã xóa bỏ ở Saigon

Phiếu đã xóa bỏ ở Saigon

24.683
42.470

Lần mở thứ hai: Hoàn nguyên vốn

Những số đã quay ở bánh xe ra: 1116-767

2431-308-842-1403-1354-2721-257-2450-1663-2774

468-838-966-2163-1701-235-2-1435.

Lần mở thứ ba: Khởi phải đóng tiền tháng

Những số đã quay ở bánh xe ra: 1711-26-2-

2572-729-251-4716-1670-275-477-2251-1148-1034

-1548-2571-569-2465-1.00-1640-864.

Khí trúng số thì chu về cư việc giao tại cai vé tiết-kiệm và lãnh tiền ngay đủ số bạc nguyên hiện.

Kỷ xổ số sau định vào ngày 28 MÈLEBRE 1939, hồi 9 giờ sáng, tại số Tổng-cục (Bai-Dang-Son của bàn-lý) 30-32, phố Trưng-tiền, Hanoi.

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải bỏ dành một số tiền nhỏ

Ngài cũng mong được dịp may trúng số và lãnh ngay một số tiền to thì

Các ngài nên mua ngay thứ "TITRE A" của bản hội từ lúc mới mua về

VỀ TIẾT-KIỆM MỚI "TITRE A" được lãnh 50% về tiền lãi

Người chủ về gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể họ

đãi đến 25 năm tùy theo ý muốn mà có thể lãnh ngay số vốn ra, nếu về mua

trúng ở trong các kỳ xổ số hàng tháng, hay cũng làm đến hết hạn về.

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ về còn được hưởng theo

tiền lời càng ngày càng tăng lên

Vì dụ: góp mỗi (một số vốn có bảo đảm

tháng 30\$ để gây (ít nhất là **12.000\$**

20. **8.000.**

10. **4.000.**

5. **2.000.**

2. **1.000.**

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I. D. E. O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.

Articles « RECLAME » vous permettant de faire des économies :

Cahier de Brouillon « RECLAME » 100 pages	0\$12
Boîte de 100 copies doubles, beau papier	1.70
Ramotte de 100 — — quadrillé multiple	1.20
Plumier laqué, couvercle chromos	1.20
Compas sur panoplies : 15 & 4 pièces	0\$88 & 0.48
Compas plats nickelé reversible double usage	1.18
— — — en pochette	3\$25 — 2.20 & 1.65
Nécessaire scolaire 4 pièces, pochette cuir	0.52

Catalogue des articles scolaires sur demande

L' I. D. E. O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE HANOI - HAIPHONG

Une poudre de riz si fine et si légère qu'elle flotte dans l'air. Telle est la surprenante création d'un Chimiste Parisien.

C'est pourquoi la Poudre Tokalon s'étend si régulièrement et si uniformément, recouvrant la peau d'un fin voile de beauté, presque invisible. Il en résulte une beauté paraissant *parfaitement naturelle*. Très différente, en son effet, des poudres lourdes et démodées qui ne donnent qu'une apparence « maquillée », la Poudre Tokalon contient notamment de la Mousse de Crème qui la fait adhérer à la peau pendant 8 heures. Même dans un restaurant surchauffé, jamais votre visage nécessitera de « retouche » si vous employez la Poudre Tokalon. A la fin d'une longue soirée de danse, votre teint sera toujours frais et exempt de luisant.

Agents : F. Maron A. Rochat & Cie
45 Bd Gambetta — HANOI

POUDRE TOKALON « Pétalia »

SURPRENANTE DÉCOU-
VERTE D'UN CHIMISTE
PARISIEN SPÉCIALISTE
DE BEAUTÉ

THUỐC TRƯỜNG-SINH NGÂM RƯỢU

Cao hồ-cốt, tặc-ké, Sâm, Nhung, Tâm-gửi cây gấu cao Kim-anh, Cam-khởi tử, Tô-hợp-hương, Đông-trùng hạ-thảo, và nhiều vị thuốc bổ quý-giá theo trong bài thuốc Trường-sinh Gia-truyền chế luyện thành bánh thuốc này. (Dùng rượu ta, rượu ty hay rượu vang tốt mà ngâm). Hương-vị rất thơm, uống ngon tuyê-trần, không có rượu thuốc, rượu bỏ nào ngo hăng. Uống rượu này ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh-thần minh-mẫn, bền trí, nhớ lâu, bổ tinh, sinh huyết, nhan sắc quang-nhuận, trừ được các tật bệnh, suốt đời mạnh khỏe trẻ mãi không già. Bởi vậy gọi là « Bạch Trường-Sinh ».

Người khỏe mạnh uống càng tăng sức khỏe, người nào yếu đau như kẻ dưới đây uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả : Những người đau mới khỏi, các bà sau khi mới sinh nở, người ở nơi nước đục người bị bệnh ngã nước, bệnh phồng-tích, bệnh ho, hen, suyễn, bệnh thở, bệnh vàng da (cả trong lòng trắng con mắt cũng vàng) bệnh tê thấp, bệnh nhức xương, bệnh ăn không tiêu, ngủ không được, bệnh di-tỉn, mộng-tinh, thận hư, đau lưng, bốc hỏa, các ôn-giao-hợp yếu, các bà huyết sấu, kinh không điều, ra khí hư, những người đại-tiên không đều, nước tiểu không trong, uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả.

CÁCH DÙNG : Hộp lớn (giá 1p.00) ngâm thành 3 chai (litre). Hộp nhỏ (giá 0p.35, ngâm thành một chai (litre) trong một ngày là dùng được. Mỗi chai rượu bỏ này đáng giá 3p.00, uống hết lại chế thêm rượu vào cho đến lúc nhạt thì thôi. Nĩa maón đặc, maón lồi, ngâm thật nhiều bánh thuốc, ít rượu, sẽ thành một thứ rượu khai-vị (apéritif) rất qu để uống trước khi ăn cơm và trước khi đi ngủ rất bổ, mà lại có đủ sức trừ được các bệnh như đã kể trên. Nếu chỉ cần ngon rượu để uống được nhiều không say, không mệt, không bốc nhừc đầu thì ngâm thật ít thuốc và nhiều rượu. Nam phụ lập ăn và người có thai đều dùng được. Trước khi ngâm rượu bóc bỏ bao sáp đi. Xin nhận kỹ hiện phát 12 tay, có chính-phủ chứng nhận, của nhà thuốc Hồng-Khê

Nhà thuốc Hồng-Khê

Tổng-cục tại 88 Route de Huế (ngay trước cửa Chợ Hóm) Hanoi và có đại-lý các nơi, là một nhà thuốc có danh-tiếng của người Việt Nam đã được thưởng bội-tích vàng và bằng cấp ban khen. Mua thuốc Hồng-Khê, xin nhận kỹ dấu hiệu phát 12 tay có chính-phủ chứng nhận kéo làm thuốc giả. Có biểu sách Gia-Đình Y-được của Hoa-Nguyệt Cần-Nang. Có gửi linh-hóa giao-ngân đi các nơi.

imp. Thuỵ-Kỳ, Hanoi Tél. 809

CHIỀU

TIỂU-THUYẾT CHƯA HỀ IN VÀ
ĐẦU TIÊN IN THÀNH SÁCH

Của : NGUYỄN XUÂN-HUY

— Một cuộc đời mà ở đời người trong chúng ta đều đã từng sống...
— Một giấc mộng mà trong nỗi lòng chúng ta đều đã thấy tận...
Nhưng... cứ mỗi khi chiều xuống bàng-khuang thì chúng ta đều thấy thiết-tha nhớ lại, và lòng rười-rượi buồn theo với bóng chiều rơi...

Một tiểu-thuyết viết bằng một lối văn dung-dị và nhẹ-nhàng — cái sở-trường của tác-giả « NẮNG ĐÀO », « DUYÊN BÍCH-CẦU » — dễ tả những cảm-giác và cảm-tình rất tế nhị. Đầu năm tây này sẽ có bán, mỗi cuốn 0p.40. Mua buôn mua lẻ hỏi nhà in Lê-Cương 96, Route de Huế, Hanoi.

Đang in « MỘT THÁNG VỚI MA » tiểu thuyết của Lưu Trọng Lư, « TÌNH VÀ LUY » tiểu thuyết của Lê Văn Trương.

Có bán « Những sự bí-mật của Hà-thành » 560 trang 1p.15, tiểu thuyết Hanoi rất ly-kỳ — « Lá huyết-thư » 500 trang 1p.10, sách-tiểu thuyết rất cảm-động. — « Đàng Hắc-Long » 272 trang 0p.50 — « Do thám Nhật » 416 trang 0p.80, bộ truyện trinh-thám về Trung Nhật chiến-tranh hiện nay. — « Võ Đàng hào-biếp » 528 trang 1p.00 « Vạn lý tình hiệp » 448 trang 0p.80, hai bộ võ hiệp có danh tiếng của Tàu, thi-sĩ Trần Tuấn Khải dịch thuật — « Nam quốc Y khoa » 0p.25, có gần 300 đơn thuốc gia truyền tự mình chữa lấy các bệnh bằng thuốc Nam được khỏi — « Giết mẹ » của Vũ Trọng Phụng dịch, 0p.20 và « Ngoại Tinh » của Vũ Trọng Can 0p.40. Tiểu thuyết Thứ Năm trọn bộ 45 số, từ số 1 6 Octobre 1938 đến số 45, 31 Octobre 1939, đóng làm một cuốn 3p.00. Đại lý mua nhiều được 25-1, gửi C. R. không phải chi trả cước, mua lẻ phải trả tiền cước (bằng timbre cũng được) thêm tiền recomandé.

Le Gérant Nguyễn k. Hòa